

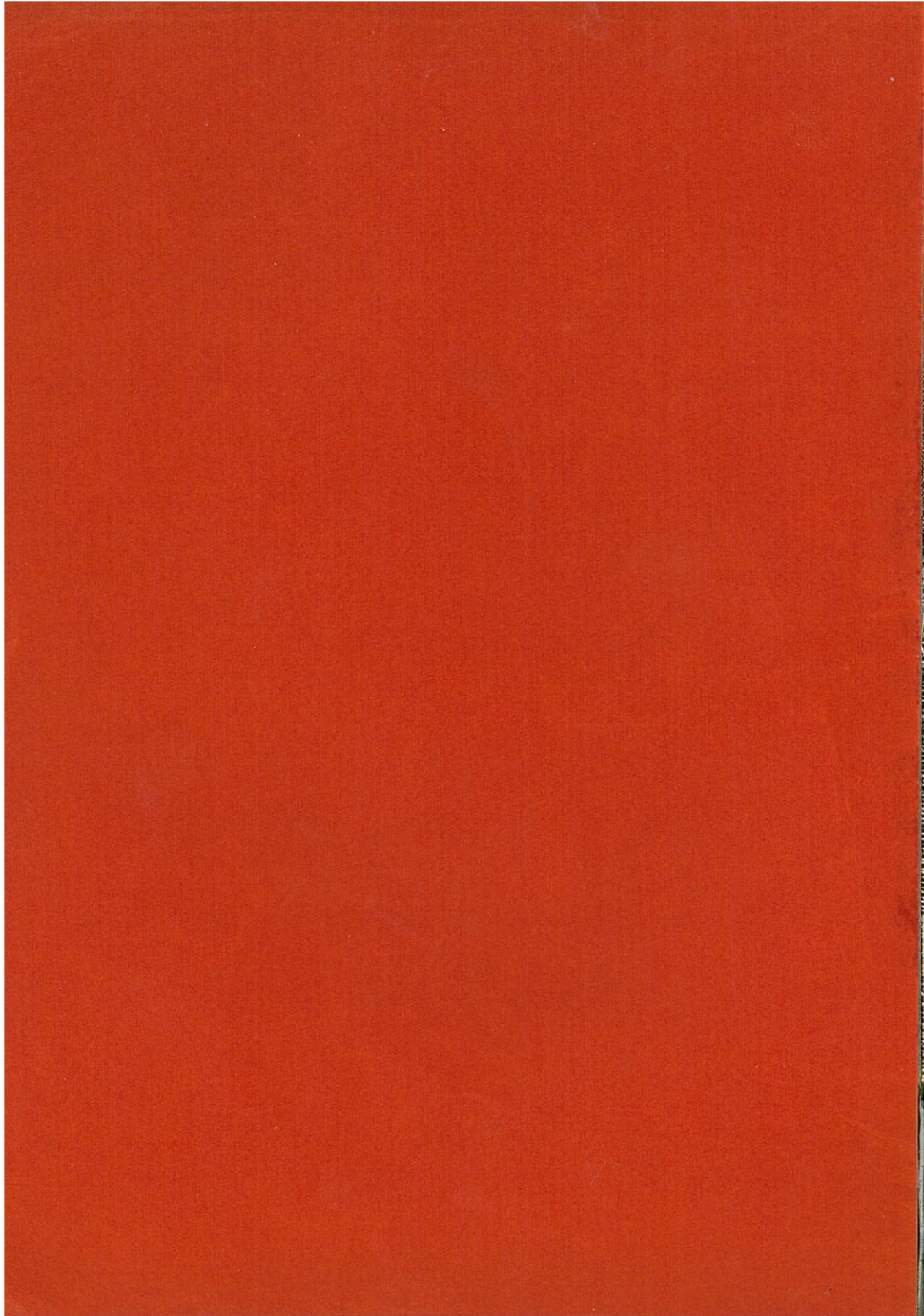
Rapport

fra

Embedsmandsudvalget vedrørende Færøernes stilling
til De europæiske Fællesskaber

December 1970

5/2

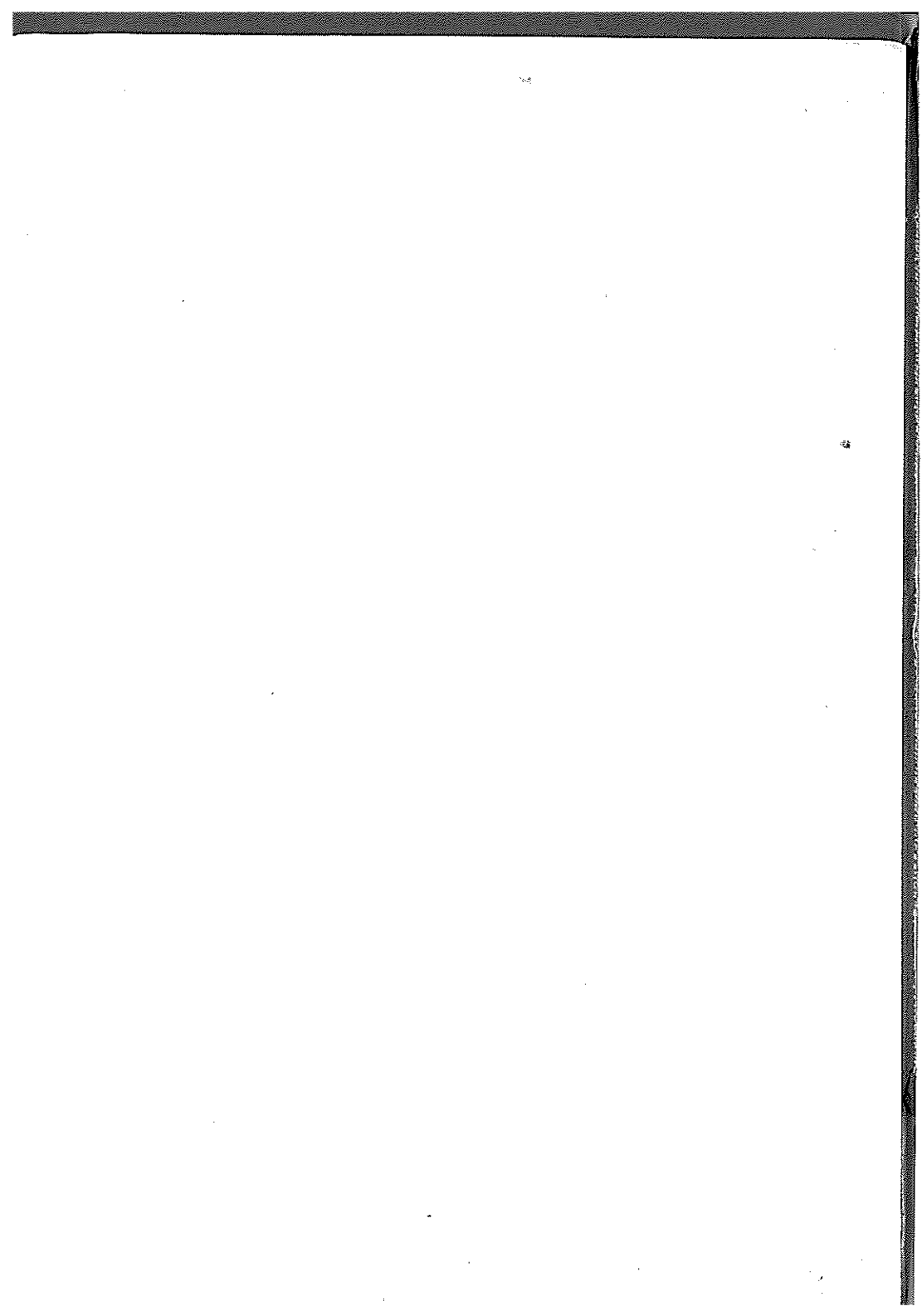
Rapport

fra

Embedsmandsudvalget vedrørende Færøernes stilling
til De europæiske Fællesskaber

December 1970

Indholdsfortegnelse

I.	Indledning	s. 1
II.	Mulighederne for Færøernes tilknytning til Fællesskaberne	" 1 - 4
III.	Markedsdannelserne	" 4 - 6
IV.	Fællesmarkedssamarbejdet i hovedtræk	" 6 - 7
V.	Institutionerne og beslutningsformerne	" 7 - 12
VI.	Det fælles varemarked	" 12 - 17
	A. Toldunion	" 12
	B. Det færøske afgiftssystem	" 12 - 13
	C. Behovet for tilpasning af færøske afgiftsbestemmelser m.v. ..	" 13 - 15
	D. Forslag til tilpasning af færøske afgiftsbestemmelser m.v. ..	" 15 - 17
VII.	Handelspolitik	" 17 - 18
VIII.	Virkninger for Færøernes udenrigshandel	" 18 - 20
IX.	Fællesskabets fiskeripolitik	" 20 - 34
	A. Generelt	" 20 - 21
	B. Fiskeripolitikens indhold	" 21 - 27
	C. Færøske regler i hovedtræk	" 27
	D. Færøerne og den fælles fiskeripolitik	" 27 - 32
	E. Særbestemmelser for Færøerne ..	" 32 - 34
X.	Landbruget	" 34 - 36
XI.	Statsstøtte	" 36 - 37
XII.	Restriktive forretningsmetoder	" 37

II.	Etablering og tjenesteydelser	s. 37 - 40	
IV.	Økonomisk politik, beskatning og kapitalbevægelser	" 40 - 41	
XV.	Den europæiske Investeringsbank ...	" 41 - 42	
VI.	Den sociale Fond	" 42	I
II.	Den europæiske Udviklingsfond	" 42	II
II.	Regionalpolitik	" 42 - 43	
XX.	Øvrige områder	" 43 - 44	III
XX.	Konklusion	" 44 - 48	IV
	A. Forhandlingsproblemer	" 44 - 45	V
	B. Opklaringssspørgsmål	" 45 - 46	VI
	C. Interne forberedelser	" 46 - 47	VII
	D. Formen for Færøernes eventuelle forbindelse med fællesmarkedet.	" 47 - 48	VIII

ag 1.	Fortolkningen af Rom-traktatens art. 227	
ag 2.	Økonomi- og markedsminister P. Nyboe Andersens tale på det første møde mellem De europæiske Fællesskaber og de fire kandidatlande i Luxembourg den 30. juni 1970.	
	Underbilag: P.M. Danmarks forhandlinger med De europæiske Fællesskaber.	

30	"		
31	"		
32	"		
33	"		
34	"		
35	"		
36	"		
37	"		
38	"		
39	"		
40	"		
41	"		
42	"		
43	"		
44	"		
45	"		
46	"		
47	"		
48	"		
49	"		
50	"		
51	"		
52	"		
53	"		
54	"		
55	"		
56	"		
57	"		
58	"		
59	"		
60	"		
61	"		
62	"		
63	"		
64	"		
65	"		
66	"		
67	"		
68	"		
69	"		
70	"		
71	"		
72	"		
73	"		
74	"		
75	"		
76	"		
77	"		
78	"		
79	"		
80	"		
81	"		
82	"		
83	"		
84	"		
85	"		
86	"		
87	"		
88	"		
89	"		
90	"		
91	"		
92	"		
93	"		
94	"		
95	"		
96	"		
97	"		
98	"		
99	"		
100	"		

I. Indledning.

Med henblik på at klarlægge Færøernes stilling til De europæiske Fællesskaber i tilfælde af Danmarks medlemskab blev der i august 1970 nedsat et udvalg bestående af embedsmænd som repræsentanter for henholdsvis de færøske og de danske myndigheder.

Til medlemmer af udvalget blev fra færøsk side udpeget kontorchef Johan Djurhuus, landsstyret, telefondirektør Sólbjörn Jacobsen og direktør Sofus Olsen, begge fra Búskaparráðið. Fra dansk side blev udpeget kontorchef Niels Ersbøll og konsulent Einar Kallsberg fra udenrigsministeriet og fuldmægtig Birger Sørensen, statsministeriet. Sekretær Finn Erskov har deltaget i udvalgets arbejde. Endvidere har rigsombudsmand Mogens Wahl deltaget i udvalgets møder som observatør.

Det blev pålagt udvalget inden 1. december 1970 at færdiggøre en rapport, der på grundlag af en vurdering af fordele og ulemper ved Færøernes eventuelle deltagelse i De europæiske Fællesskaber skulle redegøre for de problemer, som bør søges løst i eventuelle forhandlinger med De europæiske Fællesskaber. Problemerne skulle opstilles i prioritetsorden efter deres betydning for varetagelsen af Færøernes samfundsinteresser.

Udvalget har afholdt møder i København den 28. september og i Tórshavn den 20. november og har i fællesskab udarbejdet nærværende rapport, som fremsendes til Færøernes landsstyre. På grundlag af rapporten fremsætter Færøernes hjemmestyre sine bemærkninger og konklusioner, der videresendes til den danske regering inden udgangen af januar 1971.

II. Mulighederne for Færøernes tilknytning til Fællesskaberne.

1. De europæiske Fællesskaber omfatter Det europæiske økonomiske Fællesskab (EEC), Det europæiske Kul- og Stål-

fællesskab (CECA) og Det europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM).

Medlemskredsen i Fællesskaberne udgøres af de tilsluttede stater, og traktaterne gælder i princippet i deres helhed for medlemsstaternes europæiske territorier. Da Færøerne er en del af det danske rige, vil Danmarks medlemskab af De europæiske Fællesskaber også omfatte Færøerne, medmindre der under Danmarks forhandlinger med Fællesskaberne aftales andet.

2. I den erklæring, som den danske regering den 18. juli 1967 tilstillede Fællesskabernes Kommission i forbindelse med den danske medlemskabsansøgning, er der taget et generelt forbehold med hensyn til Færøernes (og Grønlands) stilling. På åbningsmødet for de europæiske markedsforhandlinger i Luxembourg den 30. juni 1970 erklærede man sig fra dansk side (jfr. bilag 2) rede til at acceptere de tre europæiske traktater, de på grundlag heraf senere truffne beslutninger, fællesskabstraktaternes politiske mål samt planerne for Fællesskabernes videre udvikling. Det blev samtidig understreget, at de særlige naturgivne forbehold på Færøerne gjorde det nødvendigt, at man med Fællesskaberne drøftede mulighederne for en særordning for Færøernes eventuelle deltagelse i et udvidet europæisk fællesskab inden for rammerne af Danmarks medlemskab. En orienterende drøftelse af spørgsmålet fandt sted i juli mellem repræsentanter for de danske myndigheder og Kommissionen. Fra dansk side har man senere over for Fællesskaberne oplyst, at man efter drøftelse med de færøske myndigheder i januar 1971 vil overgive Fællesskaberne det danske oplæg til forhandlingerne om Færøernes stilling til De europæiske Fællesskaber.

3. En færøsk stillingtagen i tilfælde af Danmarks indtræden i Fællesskabet er senest tilkendegivet ved en beslutning i Lagtinget den 9. november 1961 foranlediget af de dengang førte forhandlinger mellem Fællesskabet og Danmark. Disse forhandlinger blev afbrudt i januar 1963.

Ved denne beslutning gik et flertal af Lagtinget ind for, at Færøernes interesser bedst ville blive varetaget inden for Fællesskabet, samt at der under optagelsesforhandlingerne blev "lagt største vægt på de forhold, som forårsager, at Færøerne erhvervsmæssigt set så fuldtud er bundet til fiskerierhvervet, og på Færøernes særlige stilling som folk, nationalt, historisk og styrelsesmæssigt".

4. Med hensyn til Færøernes stilling i tilfælde af, at Danmark bliver medlem af De europæiske Fællesskaber, er der to principielle muligheder:

a. Færøerne indtræder i Fællesskabet inden for rammerne af Danmarks medlemskab.

Dette vil være den løsning, som vil komme til anvendelse, medmindre Danmark meddeler De europæiske Fællesskaber, at man ikke ønsker, at Færøerne skal indtræde sammen med resten af det danske rige.

b. Færøerne ønsker ikke at følge med Danmark ind i Fællesskabet. I så fald må Danmarks tiltrædelsestraktat klart fastslå, at traktaten ikke omfatter Færøerne, jfr. bilag 1.

Det er muligt, at Færøerne i så fald kan opnå en eller anden særordning med Fællesskabet ("associering") omfattende visse dele af fællesskabssamarbejdet. Romtraktaten viser, at man i forbindelse med forhandlingerne om traktatens indgåelse var indstillet på at løse særlige problemer, som opstod såvel for medlemsstaterne som for oversøiske områder med forskellig statsretlig status i forhold til medlemslandene. For så vidt angår de europæiske territorier er alle sådanne særordninger reguleret inden for rammerne af medlemskabet, medens generelle særordninger, som indebærer en anden status end medlemskab, er gennemført for visse ikke-europæiske territorier. Størstedelen af disse særordninger er præget af de pågældende områders karakter af udviklingslande. For så vidt angår de hollandske områder Surinam og Antillerne fik Holland ret til

senere at forhandle om de pågældende områders eventuelle associering med Fællesskabet.

Ingen af de pågældende ordninger er velegnede som fortilfælde for en særordning for Færøerne hvad angår det indholdsmæssige, fordi de særlige forhold, naturgivne eller andre, der ligger til grund for ordningerne, afviger fra de særlige færøske forhold. Derimod kan man formentlig henvise til de pågældende ordninger som et stærkt argument for, at der i forbindelse med Danmarks medlemskab gennemføres de konkrete særordninger, som de særlige problemer på Færøerne giver anledning til.

Det må betragtes som tvivlsomt, om man i en eventuel selvstændig ordning uafhængig af Danmarks medlemskab og derfor mindre vidtgående vil kunne opnå alle fordelene af den fælles fiskeripolitik og af de forskellige finansielle bistandsordninger og samtidig opnå en undtagelse for så vidt angår adgangen til fiskeriterritoriet. En sådan ordning vil formentlig lettere kunne tænkes inden for rammerne af medlemskab, som gør det lettere at betragte særordninger som led i et balanceret hele.

Ud fra denne vurdering har udvalget i det følgende redegjort for de problemer og de sider af Fællesskabernes virke, som i særlig grad har interesse, såfremt Færøerne får den mest vidtgående form for tilknytning til Fællesskabet, nemlig inden for rammerne af dansk medlemskab. I hvilket omfang disse betragtninger vil være relevante i tilfælde af en særlig selvstændig ordning med De europæiske Fællesskaber for Færøernes vedkommende er umuligt at sige, idet dette helt vil afhænge af forhandlingerne med Fællesskaberne. Udvalgets konklusioner er indeholdt i rapportens afsnit XX.

III. Markedsdannelserne.

Siden begyndelsen af 1960'erne har Vesteuropa været opdelt i to markedsgrupperinger. Den ene - fællesmarkedet - oprettedes den 1. januar 1958 og omfatter Frankrig,

Tyskland, Italien, Holland, Belgien og Luxembourg.

For de vesteuropæiske lande, der ikke blev medlemmer af fællesmarkedet, opstod spørgsmålet om, hvorledes det økonomiske samarbejde i Europa kunne få et bredt europæisk grundlag. I første omgang blev dette spørgsmål søgt løst gennem forsøg på at inddrage fællesmarkedet i et stort europæisk frihandelsområde. Da bestræbelserne herpå slog fejl, gik hovedparten af de vesteuropæiske nationer, som stod uden for fællesmarkedet, sammen i dannelsen af Den europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), der blev oprettet den 3. maj 1960. EFTA kom både i form og indhold til at repræsentere et mindre vidt-rækkende samarbejde mellem deltagerne end fællesmarkedet. EFTA's medlemskreds var: Storbritannien, Danmark, Norge, Schweiz, Sverige, Østrig og Portugal. Finland fik i 1961 en særlig tilknytningsaftale med EFTA, og Island blev medlem fra 1. marts 1970. Færøerne har siden 1. januar 1968 været tilsluttet EFTA.

Et af EFTA's hovedmål er at bane vejen for en bred europæisk markedsløsning, og det var i overensstemmelse hermed, at Storbritannien, Danmark og Norge i 1961 ansøgte om medlemskab af fællesmarkedet. Medlemskabsforhandlingerne brød sammen i 1963 som følge af fransk modstand mod Storbritanniens optagelse i Fællesskabet. I 1967 fornyede de samme lande deres ansøgning om optagelse i Fællesskabet, men først på de seks landes topmøde i Haag i december 1969 blev der opnået enighed mellem fællesmarkedslandene om at indlede optagelsesforhandlinger med ansøgerlandene. Medlemskabsforhandlingernes åbningsmøde fandt sted den 30. juni 1970 med deltagelse af ministre fra Storbritannien, Danmark, Norge og Irland og de seks fællesmarkedslande. Der har siden været afholdt en række forhandlingsmøder såvel på ministerniveau som på embedsmandsplan. Også de øvrige EFTA-lande, der af politiske eller udviklingsmæssige grunde ikke ønsker fuldt medlemskab af et udvidet europæisk fællesskab, har i november 1970 indledt drøftelser med

Fællesskaberne med henblik på at opnå en form for løsere tilknytning til De europæiske Fællesskaber.

IV. Fællesmarkedssamarbejdet i hovedtræk.

1. Rom-traktaten, som er grundlaget for fællesmarkedet, indeholder alene forpligtelser på det økonomiske område, men rummer samtidig en politisk målsætning. I de ca. 13 år, fællesmarkedet har eksisteret, er der opnået ganske betydelige resultater i udbygningen af de seks landes økonomiske samarbejde. Derimod er det ikke hidtil lykkedes at etablere et snævrere samarbejde på det udenrigspolitiske område, bortset fra et netop vedtaget forslag om gensidige konsultationer om udenrigspolitiske spørgsmål.

I økonomisk henseende har De europæiske Fællesskabers sigte i første omgang været at skabe et fælles marked, hvilket bl.a. er en forudsætning for, at landene kan udnytte stordriftens fordele. Det er fastslået som fællesmarkedets formål at fremme en harmonisk, vedvarende og stabil udvidelse af den økonomiske aktivitet i fællesmarkedet samt en hurtigere vækst i levestandarden. Midlerne hertil er først og fremmest oprettelsen af det fælles marked og en gradvis samordning af medlemsstaternes økonomiske politik. Det fælles marked indebærer ikke blot, at samtlige varer inden for fællesmarkedet skal kunne passere landegrænserne uhindret, og at indførsel fra udenforstående lande mødes af fælles toldsatser (en toldunion). Det er tillige ensbetydende med, at samtlige produktionsfaktorer, som er nødvendige for varernes fremstilling, frit skal kunne bevæge sig fra det ene land til det andet. Derfor skal landene afvikle de hindringer, som hæmmer arbejdskraftens, tjenesteydelseernes og kapitalens bevægelighed mellem medlemsstaterne.

De nævnte grundprincipper omfatter også landbrugs- erhvervet og fiskerierhvervet. På disse områder forudsætter Rom-traktaten gennemførelsen af en fælles politik i form af interne markedsordninger, beskyttelse over for import fra omverdenen samt strukturelle reformer.

Det frie økonomiske liv inden for fællesmarkedet, som Rom-traktaten tilsigter, kan begrænses eller modvirkes af private firmaers, organisationers eller statslige myndigheders handlemåde, f.eks. i form af dumping, pris-aftaler og monopoler eller statsstøtte af forskellig slags. Rom-traktaten foreskriver derfor gennemførelsen af forholdsregler, som skal sikre, at konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne ikke forvrides.

Et så vidtgående samarbejde på det økonomiske område, som der her er tale om, vil ikke kunne undgå på visse områder at føre til betydningsfulde ændringer i erhvervsstrukturen og beskæftigelsesforholdene i medlemsstaterne. For at lette den tilpasningsproces, der herved nødvendig-gøres, lægger fællesmarkedet vægt på, at der føres en aktiv struktur- og regionalpolitik, og der er i denne sammenhæng oprettet en investeringsbank og en social fond.

Virkeliggørelsen af fællesmarkedet varetages af en række samarbejdsorganer, hvoraf de vigtigste er Minister-rådet, Kommissionen, Domstolen og Det europæiske Parlament, som er nærmere omtalt nedenfor.

2. Rom-traktaten har karakter af en rammeaftale. Medens traktaten indeholder ret detaljerede regler vedrøren-de oprettelsen af toldunionen, fastsætter den på de fleste øvrige samarbejdsområder kun generelle målsætninger og retningslinier for samarbejdet, hvis nærmere udformning og iværksættelse det er de fælles institutioners opgave at træffe beslutning om. Herved får den organisatoriske opbygning af Fællesskabets samarbejdsorganer sin særlige betydning.

V. Institutionerne og beslutningsformerne.

1. Det er kendetegnende for Fællesskabet i forhold til de andre eksisterende internationale økonomiske samarbejds-organisationer, at medlemslandene har afgivet en del af deres nationale bestemmelsesret til Fællesskabet, således

at beslutninger, som tidligere blev truffet af det enkelte medlemslands myndigheder, nu træffes i fællesskab med de andre lande af Fællesskabets kompetente institutioner. Man har endvidere gennemført det princip, at beslutninger og forskrifter, som træffes af Fællesskabets myndigheder, i en række tilfælde er umiddelbart bindende for borgere og selskaber i medlemslandene. Det er dette sidstnævnte princip, som indebærer, at visse af fællesmarkedets beslutninger betegnes som overnationale.

Fællesskabets institutionelle opbygning er i korte træk som følger:

Ministerrådet er den øverste besluttende myndighed. Det består af en regeringsrepræsentant for hver medlemsstat. Traktaten foreskriver, at der i beslutninger om visse centrale spørgsmål kræves et kvalificeret flertal. Hvis ikke andet er fastsat i traktaten, træffer Rådet sine afgørelser med simpelt flertal af medlemmerne, således at hvert land har en stemme. Hidtil har deltagerlandene undgået kampafstemninger, idet udsigten til sådanne har tilskyndet til kompromisløsninger, som har kunnet vedtages enstemmigt.

Kommissionen er den drivende kraft i Fællesskabets organisatoriske apparat. Den varetager fortrinsvis udøvede funktioner, er upartisk og uafhængig af de enkelte deltagerlandes regeringer og har hovedansvaret for, at udviklingen henimod den økonomiske union fremmes. Kommissionen består af 9 medlemmer, som vælges alene under hensyn til deres almindelige dygtighed og må være absolut uafhængige. Det indgår i de Seks' foreløbige overvejelser, at antallet af kommissionsmedlemmer øges til 14 i forbindelse med udvidelsen af medlemskredsen, hvor hver af de store medlemsstater får 2 og de øvrige seks lande hvert 1 medlem af Kommissionen. Kommissionen har på visse felter besluttende myndighed og virker iøvrigt bl.a. ved at tage initiativer og fremsætte forslag til Rådet med hensyn til alle grene af Fællesskabets arbejdsområder.

Parlamentet (Europaparlamentet) har kontrollerende beføjelser i forhold til Kommissionen og en rådgivende funktion over for Rådet, som skal indhente en udtalelse fra Parlamentet, inden det træffer afgørelser om langt de fleste sager. Parlamentet har derfor endnu ikke beføjelser, der kan sidestilles med en lovgivende forsamling som f.eks. Folketingets eller Lagtingets. Der er dog truffet beslutning om, at Parlamentet i videre omfang får budgetære beføjelser, efterhånden som Fællesskabet får såkaldte "egne midler" ved, at indtægten af importafgifter og told tilfalder Fællesskaberne. Det er endvidere vedtaget at gennemføre en undersøgelse af, hvorledes der kan gennemføres direkte valg til Parlamentet i medlemslandene. Parlamentets 142 medlemmer udpeges foreløbigt af de nationale parlamenter. Det er sandsynligt, at Parlamentets medlemstal i et udvidet fællesskab øges til 208 medlemmer, hvoraf Danmark skulle udpege 10 medlemmer.

Domstolen, som består af syv dommere, har til opgave at udøve kontrol med, at de besluttende organer holder sig inden for de rammer, traktaten har fastlagt, og at de i det hele taget respekterer deres juridiske forpligtelser i medfør af traktaten. Også sager vedrørende virksomheder og privatpersoner kan indbringes for Domstolen.

Ud over de nævnte fire hovedinstitutioner findes dels Det økonomiske og sociale Udvalg, hvor erhvervsorganisationer, fagforeninger og andre interessegrupper er repræsenteret, og som har lejlighed til forudgående at udtale sig om en række beslutninger af principiel karakter, dels en række stående udvalg. Disse sidste har til opgave at følge med i og rapportere til Rådet og Kommissionen om udviklingen på afgrænsede områder i medlemslandene. Endvidere er administrationen af den fælles landbrugspolitik delvis henlagt til en række forvaltningskomitéer bestående af repræsentanter for Kommissionen og medlemslandene. Tilsvarende komitéer kan forventes oprettet til at administrere visse sider af den fælles fiskeripolitik.

Den besluttende myndighed hos Fællesskabet ligger hos

Rådet og Kommissionen. På de fleste sagsområder fastsætter Rom-traktaten, at Rådet træffer beslutning på forslag af Kommissionen, men på en række afgrænsede områder er Kommissionen bemyndiget til selv at træffe afgørelser. I modsætning til Rådet træffer Kommissionen altid sine beslutninger ved simpel flertalsafgørelse blandt medlemmerne.

Fællesskaberne opererer ved følgende beslutningsformer:

Forordninger er alment gyldige. De er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i samtlige medlemsstater. Dette vil i tilfælde af, at Færøerne deltager i Fællesskabet, sige, at forordningerne uden vedtagelse af en tilsvarende lovgivningslov eller færøsk administrativ forskrift er direkte bindende for enkeltpersoner og selskaber på Færøerne - og i alle andre deltagerlande.

Direktiver er med hensyn til det tilsigtede mål bindende for de medlemsstater, de rettes til, men overlader det til de nationale myndigheder selv at bestemme form og midler for gennemførelsen. Et direktiv til Danmark indebærer derfor, at de færøske myndigheder skal træffe de fornødne foranstaltninger til at opfylde direktivets formål, udfremt sagen falder ind under et område, der i henhold til hjemmestyreloven er overtaget som færøsk svarsansvarende.

Beslutninger er bindende i alle enkeltheder for adressaten. Er denne et eller flere deltagerlande, har beslutningen samme retlige karakter som et direktiv, men er mere detaljeret. Er adressaten enkeltpersoner eller virksomheder, har beslutningen samme retskraft som en forordning.

Henstillinger og udtalelser er ikke juridisk bindende, men følges i praksis af de myndigheder, institutioner eller personer, til hvem de er stilet.

2. På samme måde, som det er tilfældet ved Færøernes deltagelse i EFTA, vil rigsfællesskabet forudsætte, at Færøernes eventuelle tilslutning til det udvidede fællesskab

sker inden for rammerne af Danmarks medlemskab. Danmark vil som medlemsstat være berettiget til at udpege én repræsentant til Rådet og de forskellige udvalg og komitéer, som er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne. Repræsentanter for den danske stat vil således være talsmænd for danske, færøske og grønlandske interesser i de nævnte besluttende og rådgivende fællesskabsorganer.

Tilsluttes Færøerne Fællesskabet på en sådan måde, at Rom-traktaten i sin helhed, eventuelt med visse specielle undtagelser, kommer til at gælde for Færøerne, vil reguleringen af forholdet til Fællesskabet være undergivet dets almindelige beslutningsprocedure. Herved opstår spørgsmålet om varetagelsen af færøske interesser i forberedelsen af og ved beslutninger i sager af særlig betydning for Færøerne.

De færøske interesser vil fortrinsvis knytte sig til administrationen af den fælles fiskeripolitik. Hvordan hensyntagen til de færøske interesser sikres bedst muligt, er et spørgsmål, hvis løsning vil bero på forhandlinger mellem danske og færøske myndigheder. I betragtning af, at de relevante komitéer og udvalg dækker forholdsvis brede sagsområder, er det naturligt, at talsmanden for rigets interesser som hovedregel er en repræsentant for de danske myndigheder. Det vil være naturligt, at de færøske myndigheder i det omfang, de finder behov herfor, er repræsenteret i de danske delegationer. På områder, hvor færøske interesser er dominerende sammenlignet med det øvrige rige, vil der intet være til hinder for, at en repræsentant for de færøske myndigheder i givet fald optræder som dansk talsmand.

For så vidt angår Rådet vil rigets interesser altid blive varetaget af et medlem af den danske regering. I det omfang, man fra færøsk side måtte ønske det, vil en repræsentant for de færøske myndigheder, f.eks. et medlem af Landsstyret, kunne deltage i den danske delegation ved rådsmøderne.

Til Det europæiske Parlament vil Danmark muligvis kunne udpege 10 delegerede. Spørgsmålet om færøske delegerede til Europaparlamentet må løses ved forhandling mellem Folketinget og Lagtinget.

3. Såfremt Færøerne ikke indtræder i Fællesskabet i forbindelse med Danmarks medlemskab, men får en løsere tilknytning, vil der ikke være grundlag for færøsk deltagelse i de komitéer og udvalg, som medvirker ved udformningen og administrationen af fællesskabssamarbejdet, herunder den fælles fiskeripolitik.

VI. Det fælles varemarked.

A. Toldunion.

Det centrale element i Fællesskabet med henblik på at opnå frie varebevægelser mellem medlemsstaterne er toldunionen, som omfatter alle varer.

Toldunionen er virkeliggjort ved, at mængdemæssige begrænsninger samt told og afgifter med samme virkning som told er afviklet i samhandelen mellem medlemsstaterne. Ligeledes er det ikke tilladt ved eksport fra en medlemsstat til en anden at godtgøre eksportøren betalt told af færdigvarer eller af rå- og hjælpestoffer, som er anvendt ved fremstillingen af eksportvarer.

Fra 1. januar 1978 skal foruden de enkelte medlemsstaters variable afgifter på importen fra tredielande af landbrugsvarer, indtægten af den fælles ydre told samt 1 procent-point af momsen afleveres til Fællesskabet og udgøre dets indtægter. Ordningen indføres gradvis fra 1. januar 1971 ved, at stigende andele af de pågældende indtægter tilfalder Fællesskabet.

B. Det færøske afgiftssystem.

Formelt set er der ingen toldlov på Færøerne og derfor ingen importtold eller eksporttold. Det færøske afgifts-

system består af en såkaldt særlig indførselsafgift på 13% af samtlige varer med undtagelse af visse råvarer og skibe, indførselsafgifter af varierende størrelse (punktafgifter) på en lang række forbrugsvarer samt af fremstillingsafgifter (især på sukker-, chokolade- og drikkevarer). Af administrative grunde opkræves afgifterne, bortset fra fremstillingsafgifterne, ved varernes indførsel, hvorved de ligner told.

Indførselsafgifterne opkræves først og fremmest for at skaffe landskassen indtægter. Beskyttelsesmæssige hensyn er ikke fremtrædende, idet den færøske produktion bortset fra fiskevarer omfatter et snævert vareudvalg. Kun i tilfælde, hvor færøsk produktion af varer af samme art som afgiftsbelagte importvarer, er afgiftsfri eller er pålagt en lavere fremstillingsafgift end indførselsvarerne, virker indførselsafgiften som beskyttelsestold.

Landsstyret har en generel hjemmel til at tilbagebetale færøske virksomheder betalt indførselsafgift af anvendte rå- og hjælpestoffer, uanset om færdigvaren eksporteres eller afsættes på hjemmemarkedet. Af praktiske grunde ydes refusion for så vidt angår skibsværfter som en procentsats af skibenes vurderingssum. Mængdebegrænsninger for import og eksport findes ikke bortset fra importen af spiritus. Al eksport til ikke-EFTA-lande kræver eksporttilladelse. Inden for EFTA gælder det samme for skibe og visse fiskevarer (sølfisk).

C. Behovet for tilpasning af færøske afgiftsbestemmelser m.v.

Hvis Færøerne tilsluttes Fællesskabet, bliver det nødvendigt at gennemføre dels en toldlov, dels en del ændringer i bestående afgiftslove.

1. Ved deltagelse i toldunionen må der på Færøerne vedtages en toldlov, som indeholder Fællesskabets toldtarif, d.v.s. ens toldsatser i alle medlemsstater for import fra

lande uden for Fællesskabet, og en toldlovgivning, som harmoniserer med den i de øvrige medlemsstater gældende lovgivning, herunder anvendelsen af Bryssel-nomenklaturen til gruppeinddeling af varerne. I denne forbindelse opstår spørgsmålet om fellestariffens iværksættelse på Færøerne. Udgangspunktet vil være en told på 0, hvorefter tolden forhøjes i løbet af et åremål (overgangsperioden), til fellestariffens satser. Længden af denne overgangsperiode skal besluttet som led i Fællesskabets udvidelse, og den vil sandsynligvis blive ens for alle ansøgerlandene. Der bliver formentlig tale om en periode på 4-5 år.

I det omfang hidtil ikke afgiftsbelagte varer, som indføres fra lande uden for det udvidede fællesskab, pålægges told, kan dette fordyre den færøske produktion. Havsalt er det væsentligste eksempel herpå.

2. Den beskyttelse af den færøske produktion, som eksisterende indførselsafgifter indebærer, må afvikles gennem en tilpasning af afgifterne, idet færøsk produktion ikke må favoriseres på bekostning af afsætningsmulighederne på Færøerne af andre deltagerlandes produktion. En sådan tilpasning er allerede gennemført af Lagtinget for alle EFTA-varer.

3. Deltagelse i Fællesskabet vil ikke umiddelbart nødvendiggøre, at strukturen i det færøske afgiftssystem ændres bortset fra, at de eksisterende indførselsafgifter omdannes til interne omsætningsafgifter, og at deres beskyttelsesvirkning fjernes. Der vil intet være til hinder for at opkræve produktionsafgifter og belægge tilsvarende importerede varer med en udlignende omsætningsafgift. Under forudsætning af ikke-diskrimination vil de færøske myndigheder frit kunne bestemme niveauet for de interne afgifter. Det bemærkes dog, at adgangen til nationalt at udforme de interne afgifter vil blive beskåret, når den i Rom-traktaten forudsatte harmonisering af medlemsstaternes interne afgifter, herunder af moms-satserne, virkeliggøres. Foreløbig vil de enkelte lande frit kunne bestemme momsprocentens

størrelse. Hvornår harmonisering af punktskatter og moms-satser vil ske, kan ikke i dag siges præcist. Efter de foreliggende planer skal moms-satserne og de vigtigste punktskatter harmoniseres i løbet af 1970'erne, dog før-
mertlig tidligt efter 1970.

4. I det omfang den gældende refusionsordning for betalte indførselsafgifter indebærer beskyttelse af den færøske produktion, må reglerne ændres, således at beskyttelses-elementet fjernes, for så vidt angår eksport til Fællesskabet. Ligesom i EFTA er refusion af betalt told ikke tilladt inden for Fællesskabet ved eksport til andre medlemsstater, men derimod tilladt ved eksport til tredie-lande. Ikke-diskriminerende afgifter, som f.eks. moms og punktafgifter, vil kunne godtgøres ved eksport til Fælles-skabet.

D. Forslag til tilpasning af færøske afgiftsbestemmelser
m.v.

1. Over halvdelen af landskassens indtægter hidrører fra indførselsafgifter og ca. 39% af indførslen kommer fra det udvidede Fællesskab. Hensynet til opretholdelse af landskassens indtægter må derfor være tungvejende ved valg af fremgangsmåde ved iværksættelsen af den fælles ydre toldtarif. På denne baggrund foreslås det, at fælles-tariffen gennemføres som en overbygning til det eksisterende system af indførselsafgifter. Landskassen vil herved foruden at bibeholde sine indtægter fra de nuværende indførselsafgifter tilføres nye indtægter. Disse vil dog blive beskedne, dels fordi importen fra tredielande kun andrager ca. 11% af totalimporten, dels fordi fællestariffen skal gennemføres gradvis over et antal år, og endelig skal en stigende del af toldindtægterne (i 1975 det fulde beløb) afleveres til Fællesskabet. Indførelse af fællestariffen vil medføre, at tolden på salt fra Spanien bliver 60 kr. pr. ton, medens salt nu er afgiftsfrit. For at undgå den omkostningsfordyrelse, som fællestolden for salt vil påføre

især saltfiskeproduktionen, har man allerede fra dansk side taget forbehold om et toldfrit kontingent for salt fra tredielande i tilfælde af, at Færøerne indtræder sammen med Danmark. Andre varer af betydning er tømmer fra Sverige. Der er imidlertid ikke med hensyn til denne og øvrige varer fra tredielande tilstrækkeligt grundlag for at ansøge Fællesskabet om undtagelser fra fællestariffen, idet kriteriet er, at der ikke er tilstrækkelige forsyningsmuligheder inden for Fællesskabet.

De eksisterende indførselsafgifter vil som nævnt indtil videre kunne opretholdes bortset fra de afgifter, som indebærer beskyttelse af færøsk produktion. Afviklingen af beskyttelsen vil ikke frembyde større vanskeligheder end dem, som industrien allerede har indstillet sig på som følge af aftrapningen af beskyttelsen i henhold til EFTA-medlemskabet. Der ses derfor ikke at være behov for at anmode om en længere overgangsperiode for afviklingen af beskyttelsen af den færøske industri end den generelle overgangsperiode, som måtte blive aftalt for de fire ansøgerlande. Dels af hensyn til behovet for en klar skillelinie mellem den fælles ydre told og de færøske indførselsafgifter foreslås det ved lov at formalisere de eksisterende indførselsafgifter som interne omsætningsafgifter. Dette forhindrer ikke, at afgifterne fortsat opkræves ved varernes indførsel.

2. Forudsætningerne for en ophævelse af mængdebegrænsningen for importen af spiritus er næppe til stede på Færøerne. Det foreslås derfor at søge Fællesskabets tilslutning til ordningens opretholdelse i henhold til Romtraktatens dispensationsbestemmelse i art. 36 (hensynet til den offentlige moral og orden samt menneskets sundhed). Eksportforbudet for fiskefartøjer foreslås søgt opretholdt af hensyn til bevarelsen af fiskerflåden, medens der ikke ses at være grundlag for at søge undtagelser fra fællesskabsreglerne om fri adgang til eksport iøvrigt til det udvidede fællesskab. Over for tredielande vil de nævnte restriktio-

ner kunne opretholdes, indtil Fællesskabets harmonisering af handelspolitikken over for tredielande muligvis vil forudsætte ensartede regler for medlemsstaterne på disse områder.

VII. Handelspolitik.

A. Som et naturligt modstykke til den fælles toldpolitik forudser Rom-traktaten, at medlemsstaterne efter overgangsperiodens udløb skal have tilvejebragt forudsætningerne for en fælles handelspolitik over for udenforstående lande og internationale samarbejdsorganisationer på det økonomiske område. Det handelspolitiske samarbejde skal bl.a. bestå i, at handelsaftaler med tredielande skal forhandles af og omfatte Fællesskabet som helhed, ligesom Fællesskabet skal forhandle med og indgå for alle medlemmer bindende aftaler med internationale organisationer som f.eks. GATT. Endvidere skal samarbejdet omfatte eksportfremmende foranstaltninger på fællesskabsbasis, herunder eksport af fiskeprodukter. Som en undtagelse kan Rådet indtil udgangen af 1972 tillade tosidige forhandlinger mellem medlemslandene og tredielande om handelsaftaler, hvilket især tager sigte på samhandelen med statshandelslande.

Hidtil har det handelspolitiske samarbejde været begrænset, men det er under stadig udbygning. Fællesskabet har indgået enkelte tosidige handelsaftaler med tredielande og aftaler med internationale organisationer (Kennedy-runden). En lang række tosidige handelsaftaler mellem Fællesskabets medlemmer og tredielande er fremdeles i kraft. Fællesskabet har som sådant ikke hidtil afsluttet tosidige handelsaftaler med østlandene.

B. For Færøernes vedkommende ses der ikke at være betænkeligheder ved at deltage i Fællesskabets handelspolitiske samarbejde. Eftersom samhandelen i stadig højere grad er blevet liberaliseret, er den færøske eksport kun i begrænset omfang afhængig af Danmarks tosidige handelsaftaler

med andre lande. Eksportfremmende samarbejde på fællesskabsbasis har endnu ikke manifesteret sig, men i det omfang sådanne eksportfremmende foranstaltninger måtte blive iværksat navnlig på fiskevareområdet, vil det tjene den færøske eksports interesser.

VIII. Virksomheder for Færøernes udenrigshandel.

A. Den fælles ydre told for de fleste arter af frosne fileter og fersk fisk udgør 15-20%. For fiskemel er tolden 2% og for saltfisk, klipfisk og stokfisk er fælles-tolden 13%, men der har hidtil været anvendt et årligt kontingent på 34.000 tons for import fra tredielande, hvilket har muliggjort afvikling af den færøske eksport af saltfisk til Italien uden told. Fra 1. februar 1971 er denne told suspenderet. Den færøske eksport af fersk fisk omfatter fortrinsvis toldfrit salg af sild i danske havne. Føllestolden for fersk sild er 17% for mængder ud over et toldfrit kontingent på 46.000 tons.

B. Færøernes udenrigshandel er, som det fremgår af hestående oversigt, i væsentlig grad knyttet til det udvidede fællesskabs deltagerlande. Disse aftager over halvdelen af Færøernes eksport og tegner sig som leverandører for 9/10 af Færøernes import.

Færøernes udenrigshandel 1968 og 1969

Procenter	Eksport til		Import fra	
	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>
EFTA (heraf Danmark)	44 (15)	46 (16)	94 (63)	94 (63)
EEC (udvidet ¹⁾)	54	48	89	89
Tredielande ²⁾	46	52	11	11
Ialt	100	100	100	100
Ialt mill.kr.	154	182	211	235

1) Nuværende Fællesskab samt Storbritannien, Danmark, Norge og Irland.

2) Lande uden for det udvidede fællesskab.

Det fremgår af nedensåttende opstilling af de fem vigtigste eksportvaregrupper, som tilsammen i 1969 udgjorde 86% af totaleksporten, at kun fersk sild, fiskemel og -olie har det udvidede fællesskab som hovedmarked.

Færøernes eksport af de vigtigste varer

1969

<u>Procenter</u>	<u>Udvidet fællesskab</u>	<u>Tredielande</u>	<u>Ialt</u>
Frosne fiskefileter	10	90	100
Saltfisk og klipfisk	28	72	100
Fiskemel og -olie	90	10	100
Saltsild m.v.	24	76	100
Fersk sild	100	-	100

C.

1. Ved indtrædelse i Fællesskabet vil den geografiske fordeling af Færøernes indførsel næppe ændres væsentligt bortset fra, at en del af den i forvejen forholdsvis beskeden import fra tredielande som følge af fordyrelsen ved indførelsen af den fælles ydre told må forventes omlagt til Fællesskabet.

2. For så vidt angår eksporten må en vis ombytning forudses over på markederne inden for Fællesskabet i kraft af den præferencestilling, som toldfriheden giver varer fremstillet inden for Fællesskabet. Det vareområde, hvor deltagelse i Fællesskabet vil fjerne en eksisterende told af væsentlig betydning, er frosne fiskefileter. Eksporten af denne vare har hidtil været beskeden, men er i løbet af 1970 steget stærkt på bekostning af hovedmarkedet i USA. I betragtning af, at det er fordelagtigt at eksportere denne vare til Den tyske Forbundsrepublik til trods for en told på 16,2%, vil afviklingen af denne told gøre dette ekspanderende marked endnu mere attraktivt. Også syrnedede sildefileter, af hvilke produktionen på Færøerne vil øges,

vil få fordel af toldfriheden, idet fællestolden udgør 21%.

Den omstændighed, at det nuværende fællesskab udvides med så betydningsfulde fiskerinationer som Norge, Danmark og Storbritannien, medfører, at medens det nuværende Fællesskab er underforsynet med fisk og fiskevarer, vil det udvidede fællesskab blive et overskudsområde for de fleste fiskevarer. Denne ændrede forsyningsituation kan tænkes at medføre væsentlige ændringer i Fællesskabets nuværende regler for import af fiskevarer. Det må derfor forventes, at de nuværende afsætningsforhold for færøske produkter til deltagerne i det udvidede fællesskab vil forringes, såfremt Færøerne står uden for det udvidede fællesmarked. De væsentlige faktorer i denne forbindelse er, at Norge vil være i stand til at dække efterspørgslen i det udvidede fællesskab efter frosne fiskefileter, hvorved bemærkes, at eksporten til Danmark (og andre medlemslande) af fersk fisk vil blive pålagt told. Også en større del af Italiens saltfiskimport vil eventuelt kunne dækkes af Norge. Udsigten til et fortsat stramt marked i USA for frosne fiskefileter vil muligvis sikre afsætningen af den færøske produktion, hvilket imidlertid ikke formindsker ulempen ved at stå uden for Fællesskabet og derved gå glip af præferencestillingen inden for Fællesskabet ikke alene for frosne fiskefileter, men samtlige fiskevarer.

Det må endvidere tages i betragtning, at det udvidede fællesskab må antages at ville vedtage foranstaltninger til at sikre eksporten til tredielande for den produktion af fiskevarer, som ikke kan afsættes inden for Fællesskabet. Såfremt Færøerne ikke tilsluttes Fællesskabet, risikerer færøsk eksport til tredielande at skulle konkurrere med eventuel subsidieret eksport fra Fællesskabets overskudsproduktion.

IX. Fællesskabets fiskeripolitik.

A. Generelt.

Den fælles fiskeripolitik, som er forudset i Romtraktaten, er efter flere års forberedelse vedtaget for

så vidt angår dens principielle indhold. Det er besluttet, at fiskeripolitikken på de områder, som der foreløbig er enighed om, skal træde i kraft fra 1. februar 1971. For at muliggøre dette skal Kommissionen forinden udarbejde detaljerede bestemmelser om det nærmere indhold af principbeslutningerne. Der foreligger således ikke på nuværende tidspunkt et fuldstændigt billede af den fælles fiskeripolitik som grundlag for en vurdering af fordele og ulemper for Færøerne i tilfælde af deltagelse i Fællesskabet. De vedtagne principper udgør imidlertid et tilstrækkeligt udgangspunkt til bedømmelse af de vigtigste elementer i den fælles fiskeripolitik.

Udformningen af fiskeripolitikken er baseret på forholdene inden for fiskerierhvervet og fiskeindustrien i det nuværende Fællesskabs medlemsstater. Den tager således ikke hensyn til den helt forskellige fiskeripolitiske struktur i de lande, som søger om medlemskab af Fællesskabet. Hvis udvidelsen af Fællesskabet virkeliggøres, må man forvente, at den vedtagne fælles fiskeripolitik på visse punkter må udbygges eller ændres. En vurdering af betydningen for Færøerne ved at deltage i Fællesskabet må derfor omfatte et skøn over udformningen af den fælles fiskeripolitik efter udvidelsen.

B. Fiskeripolitikens indhold.

Den fælles fiskeripolitik er baseret på to grundlæggende forordninger, som er vedtaget af Rådet. Den ene fastsætter regler for en fælles strukturpolitik, og den anden foreskriver fælles regler for en markedsordning for fisk og fiskeprodukter.

Strukturpolitikken indeholder i første række fælles regler for udøvelse af fiskeri, om beskyttelse af fiskebestanden, om foranstaltninger til forbedring af produktions- og afsætningsstrukturen, herunder effektiviteten i fiskeriet, markedsføring (bl.a. udbygning af lager- og tilvirkningsfaciliteterne) og de sociale vilkår samt om

bedre uddannelses- og omskolingsmuligheder og bedre arbejdsforhold ombord på fiskerfartøjerne. Endvidere forudses regler, som endnu ikke er nærmere udformet, om finansiel støtte fra Fællesskabet til de strukturfremmende foranstaltninger. De enkelte medlemslande afskæres ikke fra at yde støtte til strukturforbedring, men støtten må være forenelig med de fastsatte generelle retningslinier herfor. I grundforordningen er de strukturfremmende foranstaltninger og de rent sociale aspekter ikke skarpt adskilt. De fornødne sondringer vil fremgå af de gennemførelsesordninger, som er under udarbejdelse.

1. Den ud fra et færøsk synspunkt vigtigste bestemmelse inden for strukturpolitikken er hovedreglen om, at alle fiskerfartøjer, som fører et medlemslands flag, og som er indregistreret inden for Fællesskabet, skal have lige adgang til at udøve fiskeri inden for de enkelte medlemslandes fiskeriterritorier. Undtagelse fra denne regel skal kunne gives for bestemte fangstpladser i en overgangsperiode på højst 5 år for områder inden for 3 sømil. Disse områder skal kunne forbeholdes den lokale befolkning, når den i væsentlig grad er afhængig af kystfiskeriet.

En anden bestemmelse af betydning er, at Rådet kan fastsætte begrænsninger med hensyn til fiskeri af bestemte fiskearter, fiskezoner, fisketider samt fiskemetoder og fiskeredskaber, såfremt fiskeri på et medlemslands territorium udsætter fiskebestanden for overfiskeri. Sådanne foranstaltninger skal være ikke-diskriminatoriske og sigter på at blive bragt i anvendelse i tilfælde af, at de på nationalt grundlag trufne forholdsregler viser sig utilstrækkelige til sikring af fiskebestanden inden for fiskerigrænsen. Det må altså understreges, at de enkelte medlemslande som hidtil kan vedtage begrænsninger med hensyn til fiskeriets omfang og metoder for så vidt angår fiskeriterritoriet. Sådanne begrænsninger skal gælde for alt fiskeri, hvadenten det udøves af landets egne fiskere eller af fiskere fra andre medlemslande.

2. Markedsordningens formål er at skabe et fælles marked for fisk og fiskevarer, hvor samhandelen mellem medlemslandene, herunder direkte landinger og omlastninger, skal foregå frit. De varegrupper, som er omfattet af markedsordningen, er: 1) fersk, kølet eller frosset fisk respektive saltet, tørret eller røget fisk samt krebs og bløddyr, 2) fiskekonserves og fiskemel. Afviklingen af told og mængdemæssige begrænsninger i den interne samhandel samt iværksættelsen af fælles ydre toldsatser for fisk og fiskevarer blev gennemført 1. januar 1970.

Markedsordningens væsentligste bestanddele drejer sig om forbedring af afsætningsstrukturen for Fællesskabets egen produktion, om prissikringsforanstaltninger, om vilkårene for samhandelen med tredjelande samt om de fælles konkurrenceregler.

a. Reglerne om forbedring af afsætningsstrukturen sigter på at tilvejebringe forudsætningerne for et ensartet internt marked. Med henblik herpå skal der være adgang til at foreskrive fælles normer for kvalitet, størrelsessortering, emballage og øvrige handelsstandarder, som skal være opfyldt ved omsætningen af fisk og fiskevarer inden for Fællesskabet. Sådanne normer er udarbejdet for fersk fisk, men er endnu ikke vedtaget af Rådet. Endvidere udestår vedtagelse af reglerne om kontrol med normernes overholdelse.

b. Markedstilpasningen og dermed prissikringen tager sigte på at stabilisere fiskepriserne i førstehåndsomsætningen. Dette skal i første række ske ved indgreb (intervention) i markedet i form af støtteopkøb, men der vil også være mulighed for gennem planlægning af fangsterne at regulere tilførslerne. Disse indgreb skal administreres af autoriserede producentorganisationer.

c. Producentorganisationerne er sammenslutninger af producenter, hvormed i første række menes fiskere, men også ejere af fiskerfartøjer vil kunne deltage. Producentorganisationerne skal oprettes, hvor de ikke allerede

eksisterer. I princippet skal al fangst omsættes gennem producentorganisationer og under iagttagelse af de forskrifter, som fastsættes af disse organisationer, men fiskerne har ingen pligt til at være medlemmer. Udenforstående fiskere vil dog ikke kunne opnå fordelene ved at modtage økonomisk godtgørelse i tilfælde af, at salgspriserne bevæger sig under de fastsatte mindstepriser, jfr. nedenfor, og der gennemføres støtteopkøb. Producentorganisationerne vil få hovedparten af de afholdte udgifter til støtteopkøb tilbagebetalt fra Fællesskabet (den fælles landbrugsfond, FEOGA). Udgifter herudover skal producentorganisationerne selv tilvejebringe gennem opkrævning af en afgift af al indhandlet fisk. Der er ikke taget stilling til afgiftens størrelse, eller om den skal kunne variere fra land til land eller mellem producentorganisationer. Producentorganisationerne vil iøvrigt kunne iværksætte fangstbegrænsning og fangstdirigering, såfremt overskudstilførsler truer markedet.

d. Udgangspunktet for prissikringsordningen er de såkaldte orienteringspriser, d.v.s. den pris, som man tilstræber, at fiskerne skal få. Disse fastsættes af Rådet årligt for de forskellige fiskearter og med gyldighed for hele Fællesskabet som de tre seneste års gennemsnit af noteringer på repræsentative markeder inden for Fællesskabet for bestemte kvaliteter. En særlig forvaltningskomité for fiskeriprodukter (sammensat af repræsentanter for medlemslandene og under Kommissionens forsæde) skal ligeledes årligt indstille til Kommissionen at fastsætte de maksimale tilbagekøbspriser, som producentorganisationerne må anvende for de enkelte fiskearter. Fiskepartier, som i fri handel ikke opnår mindst tilbagekøbsprisen, udtages af markedet (d.v.s. tilbagekøbes af producentorganisationerne) og videresælges til oparbejdelse til fiskemel. Tilbagekøbsprisen vil derved være udtryk for den laveste pris, som fiskerne vil få fangsten afregnet til, d.v.s. en mindstepris.

Det er endnu uafklaret, hvorvidt orienteringspriserne og tilbagekøbspriserne vil kunne variere efter landingssted eller efter fiskens anvendelse til konsum i fersk og afkølet tilstand eller forarbejdning. Disse spørgsmål aktualiseres betydeligt i forbindelse med udvikelsen af Fællesskabet.

e. Selv om markedsordningen i princippet skal gælde for de allerfleste fiskearter og fiskeprodukter, er foreløbig kun fersk og kølet sild, torsk, kuller og rødfisk, makrel samt enkelte andre fiskearter inddraget under den vedtagne prisstabiliseringsmekanisme. For disse fiskearter fastsættes tilbagekøbspriserne inden for en prisramme på 60-90% af orienteringsprisen. Producentorganisationerne vil af Fællesskabet få refunderet enten 60 eller 55% (afhængigt af tilbagekøbsprisen) af udgifterne til støtteopkøb.

For andre fiskevarer som f.eks. frossen fisk og frosne fiskefileter, saltfisk samt fiskekonserves og fiske-mel er der endnu ikke vedtaget regler om støtteopkøb eller anden form for interne prisstabiliseringer, men sådanne regler er under overvejelse.

3. I det nuværende Fællesskab, hvor selvforsyningsgraden for fisk og fiskevarer er ca. 80%, vil prisniveauet for fisk og fiskeprodukter i betydeligt omfang påvirkes af import fra tredielande. Derfor indeholder den fælles toldtarif forholdsvis høje toldsatser for import af disse produkter fra tredielande. Ud over tolden vil Fællesskabets fiskerier blive beskyttet mod import gennem et system af minimumsimportpriser (såkaldte referencepriser) kombineret med adgang til at iværksætte importstop eller til at opkræve udligningsafgifter.

Import af de fleste ferske, kølede og frosne fisk og fiskevarer skal reguleres gennem dels den fælles ydre told, dels ved udstedelse af importforbud, hvis importprisen er lavere end de fastsatte mindsteimportpriser. For så vidt angår sild vil der ikke blive iværksat importforbud,

men opkræves en importafgift, der skal opveje forskellen mellem mindsteimportprisen og den faktiske importpris, hvis den er lavere end mindsteimportprisen.

Det er hensigten i de nærmest kommende måneder at forhandle den nærmere anvendelse af importsystemet med interesserede tredielande med henblik på, at der ikke over for tredielande, som forpligter sig til at overholde minimumspriserne, skal kunne iværksættes henholdsvis importstop eller opkræves udligningsafgifter. Dette importreguleringssystem vil efter det foreliggende ikke blive anvendt for saltfisk og klipfisk.

Det bemærkes, at for saltfisk, saltfiskefileter og klipfisk er den fælles ydre told på henholdsvis 13 og 20% blevet suspenderet for at modvirke prisforhøjelser på disse produkter. Eksport af saltfisk m.v. til Fællesskabet er herefter toldfri også ud over det hidtidige toldfri kontingent på 34.000 tons. Ligeledes er tolden (17%) på fersk og kølet sild suspenderet i perioden 16.6. - 14.2.

Såfremt der til trods for prisstabiliseringen og importreguleringen måtte opstå alvorlige markedskriser, vil der være mulighed for at træffe særlige forholdsregler til at rette situationen op. Det er imidlertid endnu ikke præciseret, hvornår en alvorlig krise foreligger, og hvilke midler der vil kunne bringes i anvendelse.

For så vidt angår eksport til tredielande forudser markedsordningen muligheden af, at der skal kunne ydes eksportgodtgørelse fra fællesskabsmidler, såfremt verdensmarkedspriserne er lavere end markedspriserne inden for Fællesskabet. Konkrete regler på dette område er ikke vedtaget, og behovet herfor er beskedent, eftersom Fællesskabet er nettoimportør. I det udvidede fællesskab får spørgsmålet om eksportstøtteordninger derimod væsentlig betydning, idet der bl.a. kan ventes at blive overskudsproduktion af saltfisk, stokfisk og frosne fiskefileter.

4. Anvendelsen af de fælles konkurrenceregler for fiskerierhvervet overvejes af Fællesskabet. Nærmere bestemmelser

er endnu ikke udformet. Det følger af de fælles regler, at det er forbudt at yde statsstøtte på en måde, som forrykker konkurrencevilkårene mellem medlemslandene. Direkte pristilskud, som påvirker produktionsomfanget, vil derfor ikke være tilladt.

C. Færøske regler i hovedtræk.

De gengivne hovedtræk af Fællesskabets fiskeripolitik synes at afvige betydeligt fra den færøske fiskeripolitik struktur. Prisdannelsen i førstehåndsomsætningen foregår på Færøerne ved, at to udvalg fastsætter priserne for fersk fisk (bortset fra sild) og saltfisk under hensyntagen til udviklingen på afsætningsmarkederne, således at priserne normalt gælder for et tidsrum, indtil markedsudviklingen som helhed betinger ændringer. Styring fra myndighedernes eller organisationernes side af fangstmængde og fangststed er ukendt på Færøerne.

Fra 12. marts 1964 har fiskerigrænsen ved Færøerne været 12 sømil. Inden for denne grænse har kun danske statsborgere tilladelse til at drive fiskeri, omlaste eller udføre anden til fiskeriudøvelse knyttet virksomhed. Trawlfiskeri er forbudt inden for fiskerigrænsen.

På Færøerne ydes pristilskud pr. kg fersk eller saltet fisk efter varierende regler til fiskerne. Ejere af mindre både og skibe modtager dog også pristilskud for fersk fisk, som landes på Færøerne.

D. Færøerne og den fælles fiskeripolitik.

I tilfælde af Færøernes tilslutning til Fællesskabet, og såfremt den fælles fiskeripolitik i sin helhed gennemføres på Færøerne, vil dette medføre væsentlige ændringer i det færøske fiskerierhverv og vilkårene for dets udøvelse.

1. Det altafgørende problem for iværksættelsen af den fælles fiskeripolitik på Færøerne er åbning af det færøske fiskeriterritorium for andre medlemsstaters fiskerifartøjer.

kækkevidden af dette problem hænger sammen med dels hjemmefiskeriets betydning i den færøske økonomi, dels de begrænsede fiskeforekomster omkring Færøerne.

a. Der foreligger ingen officielle oplysninger om omfanget af det færøske kystfiskeri inden for fiskerigrænsen, men det skønnes at udgøre ca. 1/3 af det samlede hjemmefiskeri. At dette fiskeri er vokset stærkt i de senere år fremgår af, at fangstmængden er næsten fordoblet siden 1963 til i 1969 at udgøre ca. 72% af Færøernes samlede fiskefangst på 170.000 tons. Det er hævet over enhver tvivl, at denne stigning i væsentlig grad skyldes udflytningen i 1964 af fiskerigrænsen fra 6 til 12 sømil. Betydningen for den færøske økonomi af denne udvikling understreges yderligere af, at råvareleverancerne til filetproduktionen i land stort set udelukkende hidrører fra hjemmefiskeriet. Produktionen af frosne fiskefileter på land er mere end tredoblet siden udvidelsen af fiskerigrænsen, hvilket har haft afgørende beskæftigelsesmæssig betydning. De øgede fangstmuligheder omkring Færøerne har medført en tendens til omlægning fra fjernfiskeri til hjemmefiskeri, hvilket af arbejdsmæssige og sociale hensyn er mere tillokkende for fiskerne og fra et samfundsekonomisk synspunkt en nødvendig udvikling. Dette beror bl.a. på, at fremtidsmulighederne for det færøske fiskerierhverv i stadig højere grad peger på at sætse på produktion af frosne fiskeprodukter.

b. Færøernes landsokkel er forholdsvis lille. Bestanden af fisk omkring Færøerne er begrænset i størrelse og koncentreret på visse afgrænsede fangstpladser. Derfor er grænsen for overfiskeri og svigtende fangstudbytte snæver. Der kan ikke være tvivl om, at Færøerne ved indtrædelse i Fællesskabet opfylder betingelserne for at få tilladelse til at bevare eneret til fiskeri inden for 3 sømil i 5 år. Erfaringerne fra dengang den færøske fiskerigrænse var 3 eller 6 sømil viser imidlertid, at der består en betydelig risiko for, at andre landes (især britiske) trawlere hurtigt ville overfiske fiskeforekomsterne ved Færøerne, hvis de fik adgang til et sådant fiskeri. Herved ville grundlaget for den færøske filetindustri forringes med alvorlige økono-

niske og beskæftigelsesmæssige følger, idet de implicerede fiskere og ansatte i land ikke har alternative beskæftigelsesmuligheder af betydning.

c. Der er således et åbenbart behov for, at risikoen for overfiskning af fiskebestanden elimineres i tilfælde af Færøernes deltagelse i Fællesskabet. Det er i denne forbindelse væsentligt, at fællesskabsreglerne ikke påfører medlemslandene nogen forpligtelse til at ændre deres fiskerigrænse. Medlemsstaterne vil fortsat kunne bestemme, hvilke forskrifter der skal gælde inden for deres respektive fiskerigrænser, men disse forskrifter må som nævnt ikke diskriminere mod andre landes fiskere. Der vil som følge heraf intet være til hinder for, at de færøske myndigheder efter indtræden i Fællesskabet opretholder forbud eller indskrænkninger i adgangen til trawlfiskeri eller gennemfører regler til at forebygge kollision af redskaber (langline-fiskegarn). Følgerne af at påtage sig fællesskabsforpligtelser vedrørende fiskeriterritoriet bliver derfor i hovedsagen, at de færøske myndigheder, såfremt de måtte ønske at tillade trawlfiskeri f.eks. med fartøjer under en vis størrelse, også må tilstede andre medlemslandes trawlere samme ret som de færøske, og at andre landes fiskerifartøjer får ret til med samme redskaber (langline, håndsnøre og fiskegarn) som færøske fartøjer at fiske inden for fiskerigrænsen.

Det må forudses, at navnlig norske, men måske også skotske fiskerifartøjer i langlinedrift vil udvide deres traditionelle fiskeri ved Færøerne, såfremt den lige adgang til fiskeriudøvelse virkelig gøres for Færøerne. I så fald opstår en væsentlig risiko for, at de færøske fiskeres fangstmuligheder vil formindskes som følge af de begrænsede og koncentrerede fiskeforekomster med de tidligere nævnte følger for de færøske fiskere og beskæftigelsen i land. De øvrige strukturpolitiske elementer i den fælles fiskeripolitik vil kunne indebære fordele for Færøerne.

d. Stort set al tilførsel af fersk fisk, som ilandbringes til havne i Fællesskabet af dets egne fiskere,

omsættes på auktioner og går til konsum i fersk tilstand. Det er derfor ikke overraskende, at prissikringsordningens udformning tager udgangspunkt i en fri prisdannelse i førstehåndsomsætningen. De daglige prisnoteringer, som bestemmes af tilførsler og efterspørgsel, vil være afgørende for udløsning af støtteopkøb for at stabilisere priserne.

En sådan mekanisme er ikke umiddelbart anvendelig på Færøerne, hvor førstehåndspriserne er fastsat for varierende perioder på baggrund af afsætningsforholdene for de varer, til hvis fremstilling den ferske fisk er råvare. I en situation, hvor afsætningsforholdene for færdigvarer f.eks. betinger fastsættelse af en indhandlingspris, der ligger under den af Fællesskabet foreskrevne tilbagekøbspris, vil det medføre dels, at de ilandbragte mængder skal opmales til mel, dels at den færøske producentorganisation påføres store udgifter, hvoraf en betydelig del dog refunderes af Fællesskabet. Der er i princippet intet til hinder for, at førstehåndsomsætningen på Færøerne formidles over auktioner. Dette er imidlertid næppe hensigtsmæssigt, idet det vil resultere i prissvingninger og forskullige priser hos de forskellige over øerne spredte opkøbere (filetfabrikerne), hvorved fiskerierhvervet tilføres et nyt element af ustabilitet både for fiskerne, ejerne af fiskefartøjerne og beskæftigelsen i land. Det vil derfor være ønskeligt at opretholde systemet med faste indhandlingspriser, hvilket formentlig vil være muligt for så vidt priserne ikke fastsættes lavere end tilbagekøbspriserne. Hvad konsekvensen heraf er med hensyn til den fælles fiskeripolitiks prissikringsordning og derved prisstabiliseringstilskud fra fællesskabsmidler, må nærmere opklares i drøftelser med Fællesskabet. De nævnte ordninger vil imidlertid betyde en prisstabilisering på markederne i det udvidede fællesskab og dermed stabilisere priserne på den færøske eksport til disse markeder, såfremt Færøerne indtræder i Fællesskabet.

e. Hvorledes reglerne i den fælles fiskeripolitik om producentorganisationer skal føres ud i livet på Færøerne må drøftes nærmere med Fællesskabet i forbindelse med gennemførelsesbestemmelserne.

Det ses ikke at frembyde betæneligheder på Færøerne at åbne mulighed for fangstregulering og dirigering. Beføjelserne i så henseende vil bero hos producentorganisationen. Behovet herfor har hidtil været beskedent, idet tilførslerne af fersk fisk kun undtagelsesvis har oversteget, hvad industrien har kunnet forarbejde. Af samme årsag har myndighederne ofte dispenseret fra det gældende forbud mod direkte landinger fra andre landes fiskerfartøjer, hvorfor ophævelse af forbudet for fiskerfartøjer tilhørende det udvidede fællesskab ikke er betænkelige, men snarere en fordel.

f. Den fælles fiskeripolitiks bestemmelser om import fra tredielande vil bidrage til at stabilisere priserne på fisk og fiskeprodukter inden for Fællesskabet og derfor være fordelagtige for Færøerne i tilfælde af medlemskab. Importtolden og eventuelle udligningsafgifter vil vanskeliggøre direkte landinger på Færøerne for islandske fiskerfartøjer, hvilket i den seneste tid har repræsenteret et ikke uvæsentligt råstofsupplement til den færøske fiskeindustri. Det bemærkes dog, at fællestolden på fersk sild vil være suspenderet fra 16. juni til 14. februar. For så vidt angår eksporten til tredielande vil det være en fordel for Færøerne som medlem af Fællesskabet, at der gennemføres en eksportgodtgørelsesordning for overskudsvarer inden for Fællesskabet. De færøske interesser knytter sig hovedsageligt til frosne fiskefileter, sild og saltfisk.

g. Prisstøtteordningerne på Færøerne for fersk fisk og saltfisk, som i finansåret 1969/70 beløb sig til 11,7 mill.kr., er næppe forenelige med forbudet mod tilskud med konkurrencefordrejende virkning, idet pristilskuddene ydes pr. kg og derfor vil kunne påvirke fangstmængden. Den pris, som fiskerne modtager afregning til, overstiger

således med pristilskuddets størrelse den pris, som markedsforholdene betinger (fastsat af prisenævne). Motiveringen for pristilskuddene er imidlertid ikke at stimulere til øget fiskeri, idet fiskerne i de fleste tilfælde ikke har alternative beskæftigelsesmuligheder, men derimod at sikre fiskerne en i forhold til andre befolkningsgrupper rimelig indkomst. Det vil ud fra dette hensyn være ønskeligt at opretholde det indkomstsupplement for fiskerne, som tilskudsordningerne repræsenterer. Hvorvidt dette kan ske ved opretholdelse af de direkte pristilskud eller ved andre og mere produktionsneutrale former er mindre afgørende. Behovet for pris- eller indkomstilskud vil imidlertid formindskes i takt med den stigning i priserne på fisk og fiskeprodukter, som den fælles fiskeripolitik må forudses at ville give anledning til, og som Færøerne i tilfælde af deltagelse i Fællesskabet vil få del i. De nuværende færøske regler for pristilskud til fersk fisk indebærer en nedtrapning af tilskuddet med stigende fiskepriser, således at pristilskuddet reduceres og eventuelt falder bort, hvis indhandlingsprisen stiger. Iøvrigt skal medlemstændene, herunder Norge, udvikle deres tilskud til fiskepriserne, hvilket vil kunne styrke det færøske fiskerierhvervs konkurrenceevne.

B. Arbejdsbestemmelser for Færøerne.

Færøernes deltagelse i den fælles fiskeripolitik indebærer således både væsentlige fordele og rejser betydelige problemer. Fordelene knytter sig først og fremmest til forventede højere priser og det stabilere marked for fisk og fiskevarer inden for Fællesskabet end på markederne udenfor. Sammen med de vedtagne strukturfremmende foranstaltninger skaber dette bedre muligheder for udbygning af det færøske fiskerierhverv.

Det afgørende problem er fiskerigrænsen. Den vitale rolle for Færøernes økonomi og beskæftigelse, som hjemmefiskeriet og filetproduktionen spiller, understreger betydningen af, at det i forbindelse med Færøernes eventuelle

tilslutning til Fællesskabet sikres, at adgangen til fiskeri på fiskeriterritoriet forbeholdes færøske fiskere. Gennemførelsen af prissikringsordningen på Færøerne vil medføre åbenbare vanskeligheder. Det vil derfor være ønskeligt at opnå en sådan tilpasning af prissikringsordningen for Færøernes vedkommende, at opretholdelse af systemet med faste priser bliver mulig. Afvikling af prisstøtten vil formindske fiskernes indtjening, medmindre priserne på fisk og fiskeprodukter stiger væsentligt. Der bør derfor søges godkendelse af bevarelse af prisstøtteordningerne eventuelt på basis af en gradvis aftrapning i takt med stigende fiskepriser svarende til den for pristilskuddet til fersk fisk gældende ordning. Det store fælles marked og de markedsregulerende foranstaltninger vil dog gradvis formindske behovet for pristilskud. I samme retning trækker den gradvise tilvejebringelse af ensartede konkurrenceforhold med hensyn til produktion, anskaffelse og drift af fiskerfartøjer.

Hvis Færøerne forbliver uden for Fællesskabet, kan følgerne af Fællesskabets fiskeripolitik, herunder de importbegrænsende foranstaltninger i form af told, mindsteimportpriser og udligningsafgifter, på længere sigt blive en betydelig forringelse af de nuværende afsætningsmuligheder for den færøske eksport af fisk og fiskevarer, ikke blot til Fællesskabet, men også til de øvrige markeder. Beskyttelsen vil kunne føre til en stærkere udbygning af fiskerierhvervene i medlemsstaterne, end det ellers ville være naturligt. Bliver Danmark, Norge og Storbritannien medlemmer af Fællesskabet, medens Færøerne bliver udenfor, kan der opstå problemer for eksport af fiskevarer til disse lande, ved at fællestariffen vil gælde for varer, som nu er toldfri i henhold til EFTA-medlemskabet (frosne fileter til Storbritannien og fersk sild til Danmark). Hertil kommer, at på områder, hvor det nuværende Fællesskabs egen produktion er beskeden i forhold til efterspørgslen, og behovet for beskyttelse af egen produktion gennem told og importafgifter følgerig er minimalt (f.eks. saltfisk og fiske- og sildemel), kan situationen ændres væsentligt

efter udvidelsen af Fællesskabet. Hvis Norge tilsluttes Fællesskabet, vil den norske produktion af saltfisk, frosne fileter samt fiske- og sildemel medføre en væsentlig formindskelse af Fællesskabets importbehov og dermed skabe et pres for beskyttelse af det udvidede Fællesskabs produktion af de nævnte varer.

X. Landbruget.

1. De vigtigste landbrugsprodukter, bl.a. æg, mejeriprodukter, oksekød, kalvekød, svinekød og fjerkræ, er undergivet særlige markedsordninger inden for Fællesskabet. Grundtanken i disse er, at produktion, handel og forbrug af de omhandlede varer i princippet alene reguleres over priserne, der fastsættes efter ensartede regler af Fællesskabets myndigheder. Producentpriserne skal i princippet være ens inden for Fællesskabet; for at opnå dette reguleres samhandelen med tredielande ved hjælp af mindsteimportpriser og importafgifter, ligesom der kan foretages intervention i de nationale markeder.

. Færøerne er ikke selvforsynende med landbrugsvarer, og den overvejende del af importen hidrører fra Danmark. Selvforsyningsgraden er dog forholdsvis stor med hensyn til mælk. Af øvrige produkter er kun hjemmeproduktion af kartofler og lammekød og æg af væsentlig betydning. Der ydes i øjeblikket tilskud og anden offentlig støtte til opretholdelsen af den færøske landbrugsproduktion. Over finanslagtingsloven er der således for finansåret 1970/71 bevilget tilskud på 801.200 kr. Den største udgiftspost er tilskuddet til mælkeproduktionen, der andrager 430.000 kr. Herudover ydes der bl.a. støtte til husdyropdrætning og nyopdyrkning, rentetilskud til landbrugslån samt tilskud til landbrugsfonden.

3. Som medlem af Fællesskabet vil markedsordningerne og importreguleringen over for tredielande også gælde for Færøerne.

Betydningen heraf vil i første række snarere være en forhøjelse af importpriserne, idet Fællesskabets prisniveau er væsentligt højere end de verdensmarkedspriser, hvortil Færøerne under de nuværende vilkår importerer landbrugsprodukter fortrinsvis fra Danmark, end at der vil opstå vanskeligheder for den færøske produktion. Størrelsesordenen af denne prisstigning er vanskelig at bedømme. Som en rettesnor kan man formentlig gå ud fra en prisstigning på 20-25%, som de britiske myndigheder anser for at blive tilfældet for de britiske fødevarerpriser. Stigningen i fødevarerpriserne vil ske over et åremål, som vil afhænge af længden af overgangsperioden.

Fællesskabet har endnu ikke vedtaget en markedsordning for lammekød. Indtil en sådan ordning er trådt i kraft, vil de enkelte lande kunne regulere importen af lammekød bortset fra, at tolden er ens for hele Fællesskabet, nemlig 20%. Den nuværende færøske importafgift på 13% for frosset lammekød, som hovedsagelig kommer fra Island, skal derfor afløses af den fælles told. Om denne told vil virke prisfordyrende, vil i nogen grad afhænge af, hvilken ordning Island opnår for sin eksport af lammekød i de forhandlinger, som Island på et senere tidspunkt vil optage med fællesmarkedet.

Som medlem af fællesmarkedet vil det i almindelighed ikke være tilladt Færøerne at opretholde tilskudsordninger og støtteforanstaltninger, der diskriminerer til fordel for hjemmeproduktionen. Imidlertid fastsætter Rom-traktaten (art. 42), at Rådet kan tillade ydelse af støtte med henblik på at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle eller naturgivne betingelser, samt som led i økonomiske udviklingsprogrammer. Det må forekomme naturligt, at denne bestemmelse finder anvendelse på det færøske landbrug. Dette gælder så meget mere, som det færøske landbrug i tilfælde af en situation, hvor Færøerne skulle være afskåret fra forsyninger ude fra af madvarer, må være i stand til i en vis grad at forsyne befolkningen

med kød, mælk og kartofler. Man må derfor antage, at det vil blive tilladt Færøerne som medlem af Fællesskabet at opretholde støtteordninger med henblik på at sikre opretholdelsen af en passende landbrugsproduktion.

Endvidere vil Færøerne som medlem af Fællesskabet have adgang til at søge den fælles landbrugsfond (FEOGA) om støtte til strukturfremmende formål.

XI. Statsstøtte.

1. I henhold til Rom-traktaten er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, og som forrykker eller truer med at forrykke konkurrencevilkårene i samhandelen mellem medlemslandene i almindelighed, ikke tilladt. Der gøres dog visse undtagelser. Det er således ubetinget tilladt at yde støtte af social karakter og støtte, hvis formål er at råde bod på skade, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder. Endvidere vil der kunne ydes støtte til fremme af den økonomiske udvikling af områder, i hvilke levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker alvorlig underbeskæftigelse (egnsudvikling). Støtte vil ligeledes kunne ydes til fremme af udviklingen af visse erhvervsgræne eller økonomiske sektorer. Rådet kan dog fastlægge betingelserne for ydelsen af de sidstnævnte former for støtte. Eksempelvis har Rådet fastsat visse overgrænser for ydelse af støtte til skibsbygningsindustrien.

2. Der ydes i øjeblikket forskellige former for statsstøtte til en række færøske erhverv. I denne forbindelse bemærkes, at den støtte, der ydes af det færøske hjemmestyre til erhvervslivet, må antages at være statsstøtte i Rom-traktatens forstand. For så vidt angår støtten til fiskeri og landbrug henvises til afsnittene om disse spørgsmål.

Endvidere er spørgsmålet om godtgørelse af indførsels-

afgifter behandlet i afsnit VI.

Til bygning af fiskeskibe m.v. ydes en række former for tilskudslån og garantier. Endvidere modtager de færøske værfter fragttilskud, og der ydes lån på gunstige vilkår fra det færøske realkreditinstitut og Danmarks skibskreditfond til bygning af henholdsvis fiskeskibe og fragtskibe.

Til den færøske industri ydes etableringslån på gunstige vilkår samt landsgaranti for etableringslån til mindre, industrielle virksomheder.

3. De nævnte former eller andre former for støtte til det færøske erhvervsliv må antages at ville kunne omfattes af Rom-traktatens undtagelsesbestemmelse for ydelse af statsstøtte. Dette gælder dels bestemmelsen om ydelse af statsstøtte til visse næringsgrene og erhvervssektorens økonomiske udvikling, dels bestemmelsen om ydelse af statsstøtte i egnsudviklingsøjemed, idet det må antages, at undladelse af ydelse af en vis statsstøtte ville kunne føre til en situation med sænket levestandard og underbeskæftigelse.

XII. Restriktive forretningsmetoder.

1. Ifølge Rom-traktaten er konkurrenceregulerende aftaler m.v. forbudt i den udstrækning, de påvirker handelen mellem medlemslandene. Tilsvarende gælder for økonomisk dominerende virksomheder, som på utilbørlig måde udnytter deres magtposition.

2. Hverken på eksportsiden eller på importsiden forekommer konkurrencebegrænsninger af denne art på Færøerne.

XIII. Etablering og tjenesteydelser.

1. Skillelinien mellem etablering og tjenesteydelser går i hovedsagen ud på, at etablering er nedsættelse som

selvstændig erhvervsudøver i et andet medlemsland, medens tjenesteydelser er virksomhed, hvis udøver med bevarelse af sæde i det ene medlemsland betjener en kunde i et andet land.

Grundreglen på etableringsområdet er, at begrænsninger i adgangen for en medlemsstats borgere til at etablere sig i en anden medlemsstat skal ophøre. På tilsvarende måde skal der ske en afvikling af restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser inden for Fællesskabet.

Gennemførelsen af den frie etableringsadgang og liberaliseringen af tjenesteydelserne skulle have været tilendebragt ved udløbet af overgangsperioden (pr. 31. december 1969), men endnu har fællesmarkedet ikke kunnet nå en fuldstændig gennemførelse af de mål, man har sat sig, og det er uvist, hvornår det vil ske. Eksempelvis har fællesmarkedet endnu ikke vedtaget regler på bank- og forsikringsområdet, bortset fra et direktiv fra 1964 om liberalisering af etableringsretten og retten til udveksling af tjenesteydelser med hensyn til genforsikring.

2. Der er ikke i øjeblikket fri adgang for udlændinge til at etablere sig eller at udføre tjenesteydelser på Færøerne.

For så vidt angår forsikringsvirksomhed er der ved lagtingslov givet det gensidige færøske forsikringsselskab "Tryggingarsambandið Føroyar sínámillum tryggingarsamtak" eneret til tegning af forsikring på Færøerne med undtagelse af livsforsikring, og den færøske livsforsikringsanstalt "Føroya Lívstrygging" eneret til at drive livsforsikringsvirksomhed på Færøerne. Etablering og tjenesteydelser på forsikringsområdet er endnu ikke fuldt liberaliseret i fællesmarkedet. Det bør i eventuelle forhandlinger indgå, at man fra færøsk side ønsker at opretholde de nugældende ordninger af hensyn til deres kapitaldannende betydning.

3. Ved medlemskab af fællesmarkedet vil Færøerne skulle

tillade statsborgere og selskaber i andre medlemsstater at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed på de i den færøske lovgivning fastsatte vilkår, som gælder for færinger og færøske selskaber.

De betæneligheder, som fra et færøsk synspunkt vil kunne gøres gældende over for at påtage sig vidtrækkende forpligtelser på det etableringsretlige område, knytter sig især til frygten for konsekvenserne af, at store udenlandske foretagender måtte etablere sig på Færøerne og derigennem måske opnå en dominerende indflydelse på erhvervslivet og den erhvervsmæssige udvikling. Forskellige faktorer taler imidlertid for, at sandsynligheden for større udenlandske etableringer på Færøerne ikke er stor. For det første er fiskeforekomsterne omkring Færøerne af forholdsvis beskeden omfang, og grænsen for overbeskatning og svigtende fangstudbytte tilsvarende snæver. Et råstofgrundlag af denne karakter vil næppe være tillokkende for store udenlandske foretagender som baggrund for etablering på Færøerne. For det andet er der begrænset udbud af såvel arbejdskraft på land som fiskere på Færøerne, efterhånden som den færøske fiskeforædlingsindustri og den færøske fiskerflåde er blevet væsentligt udbygget. For det tredje vil de færøske myndigheder ikke være afskåret fra at øve indflydelse på gennemførelsen og konsekvenserne af sådanne eventuelle investeringer, idet myndighederne ved forskrifter og bestemmelser blot ikke må stille andre betingelser eller krav til de udenlandske investeringer, end der stilles til færøske investeringer. For det fjerde er knapheden på kapital til erhvervsmæssige investeringer i land udtalt, hvorfor udenlandske investeringer i forædlingsvirksomheder må være ønskelige, så meget mere som der herigennem kunne skabes en ikke alene større, men også mere alsidig færøsk produktion.

Erfaringerne i efterkrigsårene tyder på berettigelsen af det ovenfor anførte, idet store udenlandske erhvervsinteresser ikke har anset det for attraktivt at etablere sig

på Færøerne. Til trods herfor kan man ikke udelukke, at en liberalisering af etableringsreglerne vil kunne skabe øget interesse for udenlandske investeringer på Færøerne. De eksisterende foretagender på Færøerne er forholdsvis små og ofte kapitalsvage. De udenlandske etableringer behøver derfor ikke at være store efter international målestok for at opnå en dominerende position i det færøske erhvervs- liv. Det kan derfor være rimeligt for Færøerne fortsat at sikre sig adgang til at kunne styre den potentielle udenlandske investeringsaktivitet. Dette vil i praksis kun omfatte etableringen af udenlandske fiskeindustrivirksom- heder. Det vil derfor i tilfælde af Færøernes medlemskab af fællesmarkedet være hensigtsmæssigt at søge gennemført en færøsk lovgivning, hvorefter etablering af fiskeindu- stri på Færøerne kræver særlig tilladelse, som de færøske myndigheder udsteder på ikke-diskriminatorisk basis på grundlag af en vurdering af behov for etablering af nye fiskeindustrier.

For så vidt angår etablering uden for fiskerisekto- ren vil der næppe være problemer fra færøsk side ved at acceptere etableringsforpligtelserne. Forpligtelsen til ikke at diskriminere over for andre medlemsstaters borgeres adgang til at yde tjenesteydelser i et land ses ikke at medføre vanskeligheder for Færøerne.

På forsikringsområdet vil der kun kunne opstå pro- blemer, såfremt de to færøske forsikringsselskabers eneret til tegning af forsikring på Færøerne udnyttes på en måde, som er uforenelig med fællesmarkedets konkurrenceregler.

XIV. Økonomisk politik, beskatning og kapitalbevægelser.

1. Efter kom-traktaten skal medlemslandene gennemføre en omfattende samordning af den økonomiske politik.

På det beskatningsmæssige område har medlemslandene

vedtaget, at beskatningen skal ske på grundlag af merværdi-afgiftssystemet (momsen), og man stiler mod at opnå så små forskelle i afgiftssatserne, at de eksisterende afgiftsgrænser vil kunne afskaffes. Også punktbeskatningen (særbeskatningen af tobak, vin, spiritus, benzin etc.) søger man at harmonisere.

På kapitalområdet har Fællesskabet gennemført en væsentlig liberalisering af kapitalbevægelserne, og man sigter mod en vidtgående frigørelse på dette felt.

2. Færøernes medlemskab af fællesmarkedet vil indebære, at det gældende færøske beskatningssystem må ændres til beskatning efter merværdiafgiftssystemet.

De for Danmark gældende restriktioner over for kapitalbevægelser til og fra udlandet omfatter også Færøerne. Indtræder Færøerne som medlem af fællesmarkedet, vil der ikke ske nogen ændring i dette forhold. En frigørelse af kapitalbevægelserne mellem Danmark og de øvrige medlemslande af et udvidet fællesskab synes ikke at være til ulempe for Færøerne. Tværtimod vil medlemskabet muligvis rumme en tendens til sænkning af renteniveauet, som alt i alt vil være til Færøernes fordel.

XV. Den europæiske Investeringsbank.

1. Investeringsbankens hovedformål er at give lån og garantier for lån til sådanne projekter, som tager sigte på udbygning af mindre udviklede områder, eller som afhjælper omstillingsvanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen af det fælles varemærked eller projekter af fælles interesse for flere medlemsstater. Lånene ydes til markedsrente, som i de senere år har været mærkbart lavere end markedsrenten i Danmark.

2. Ved sin eventuelle indtræden i Fællesskabet skal Danmark indbetale et vist beløb til bankens grundkapital.

Samtidig opnås en mulighed for lån fra banken til projekter af den angivne art. Såfremt Færøerne opnår medlemskab af Fællesskabet, vil Færøerne have adgang til at udnytte denne lånemulighed. Det forudses ikke, at Færøerne skal bidrage til bankens grundkapital.

XVI. Den sociale Fond.

1. Et vigtigt led i den fælles arbejdsmarkedspolitik er Den sociale Fond, hvis midler hidrører fra årlige bidrag fra medlemsstaternes statskasser. Fondens hovedformål er at fremme beskæftigelsen og arbejdskraftens bevægelighed - geografisk og mellem erhvervene. Investeringsbanken og Den sociale Fond kan siges at supplere hinanden ved, at banken giver støtte til oprettelse af nye arbejdspladser, medens fonden yder støtte til lønmodtagere i form af tilskud til omskoling og flytning af ledig arbejdskraft samt i forbindelse med midlertidig ledighed.

2. Som medlem af Fællesskabet vil Færøerne kunne opnå de fordele, der er forbundet med deltagelse i Den sociale Fond.

XVII. Den europæiske Udviklingsfond.

Fællesskabet har til fordel for en række afrikanske lande og områder samt Frankrigs oversøiske departementer oprettet en udviklingsfond. Dens - forholdsvis betydelige - midler består af bidrag fra medlemsstaterne og skal anvendes hovedsagelig som tilskud til bl.a. investeringer inden for produktion og kommunikation. Modtagerne er ikke-europæiske områder.

XVIII. Regionalpolitik.

1. Rom-traktaten indeholder enkelte konkrete bestemmelser i relation til regionalpolitikken inden for Fælles-

skabet. Det gælder således bl.a. de førømtalte undtagelser fra det generelle forbud mod statsstøtte samt en bestemmelse vedrørende landbrugs- og fiskeripolitikken om, at den fælles politik skal tage hensyn til de strukturelle og naturgivne forskelle mellem de forskellige områder. Iøvrigt er Investeringsbanken et væsentligt led i regionalpolitikken.

Inden for Rom-traktatens bestemmelser er der mulighed for en aktiv regionalpolitik på nationalt grundlag, som bygger på ydelse af forskellige former for støtte, herunder egentlige statstilskud. Iøvrigt har Kommissionen helliget spørgsmålet om en mere aktiv indsats på fællesskabsbasis på det regionalpolitiske område voksende opmærksomhed. Man sigter bl.a. mod at opstille fælles retningslinier for egnsudviklingspolitikken, herunder ydelse af statsstøtte - incl. fællesskabsmidler - gradueret efter de enkelte områders industrialiseringsgrad og økonomiske udviklingsniveau iøvrigt.

2. Ved Danmarks indtrædelse i Fællesskabet vil den danske egnsudviklingslov kunne fortsætte i dens nuværende form. Indtræder Færøerne i Fællesskabet, vil Færøerne opnå adgang til at søge om støtte til egnsudvikling fra Fællesskabets institutioner. Såfremt fællesmarkedets regionalpolitiske planer realiseres, vil der kunne blive tale om ydelse af støtte af en størrelsesorden, der vil kunne være af betydning for det færøske erhvervsliv.

IXX. Øvrige områder.

Færøsk medlemskab af De europæiske Fællesskaber vil berøre Færøerne på en række andre områder end de ovenfor nævnte. Fælles for disse områder er, at de ikke synes at skabe problemer for Færøerne. Det gælder således harmoniseringen af lovgivningen, socialpolitikken, arbejdsmarkedsforholdene, industri- og energipolitikken, transportpolitikken m.v. Endvidere synes Færøernes indtræden i

Det europæiske Kul- og Stålfællesskab (CECA) og Det europæiske Atomenergifællesskab (EURATOM) ikke at frembyde problemer.

XX. Konklusion.

Det er udvalgets opfattelse, at de fordele, som er forbundet med deltagelse i et udvidet europæisk fællesskab, i første række adgangen til et stort europæisk told- og afgiftsfrit marked, deltagelsen i den fælles fiskeripolitiks markedsordninger, den forbedrede adgang til kapitaltilførsel og den øgede industrielle udvikling, som må forventes lettet gennem disse fordele, taler for, at man bør søge opnået en tilknytning til fællesmarkedet, såfremt det kan ske på tilfredsstillende vilkår. Det er udvalgets bedømmelse, at ulemperne for Færøerne ved at stå uden for fællesmarkedet på kortere sigt måske ikke i sig selv kan begrunde en beslutning om at deltage, idet disse ulemper det første par år næppe vil forøges væsentligt. På længere sigt mener udvalget, at der kan opstå sådanne ulemper i en sådan situation, først og fremmest for afsætningen af færøske fiskeriprodukter, men også for eksporten af kommende færøsk industriproduktion på andre områder, at også dette taler for, at en ordning søges opnået.

En endelig vurdering af fordele og ulemper ved en tilslutning kan først foretages på grundlag af forhandlinger med De europæiske Fællesskaber. Udvalget henstiller derfor, at sådanne forhandlinger indledes. I disse forhandlinger bør følgende hovedsynspunkter lægges til grund:

A. Forhandlingsproblemer.

1. Det altoverskyggende problem for Færøerne er retten til at bevare fiskeriterritoriet for færøske fiskere, hvilket vil kræve en undtagelse fra den fælles fiskeripolitiks regel om adgang for fiskere fra Fællesskabets medlemslande til fiskeri inden for de enkelte landes fiskeriterritorier.

Udvalget foreslår derfor, at der i forhandlingerne med De europæiske Fællesskaber under henvisning til de særlige naturgivne og erhvervsmæssige forhold på Færøerne søges opnået en ordning, som sikrer færøske fiskere den nævnte eneret.

2. Et andet spørgsmål, som opstår inden for den fælles fiskeripolitik, er fortsættelsen af det nuværende omsætnings-system på Færøerne baseret på fastsættelse af priser i modsætning til den planlagte markedsordning inden for den fælles fiskeripolitik, som er baseret på fri markedsdannelse, men med markedsintervention, som sikrer fiskerne en minimumspris. Da indførelsen af et sådant system vil passe meget dårligt til de strukturelle forhold på Færøerne, foreslår udvalget, at man i forhandlingerne med De europæiske Fællesskaber anmoder om, at der for så vidt angår fisk, som landes på Færøerne, fortsat kan opretholdes en fastprisordning med sigte på at sikre et økonomisk fornuftigt grundlag for produktionen af fiskeriprodukter i land. En sådan ordning skulle kunne begrundes i regionale udviklingshensyn, som i adskillige af Rom-traktatens bestemmelser udgør begrundelse for undtagelsesordninger.

3. Det foreslås endvidere, at man i forhandlingerne med De europæiske Fællesskaber søger disses tilslutning til, at de nuværende færøske støtteordninger til landbruget kan fortsætte i det omfang, det efter Færøernes deltagelse i den fælles landbrugspolitik måtte anses for fornødent.

4. Det bemærkes, at man under Danmarks forhandlinger om medlemskab har anmodet om, at der gennem et toldkontingent eller anden egnet foranstaltning sikres Færøerne fortsat toldfri import af havsalt fra Spanien til brug ved fremstilling af saltfisk.

B. Opklaringsspørgsmål.

I forbindelse med forhandlingerne bør nedenstående spørgsmål søges afklaret. Såfremt disse opklaringsdrøftelser nødvendigvis gør det, bør disse spørgsmål indgå i forhandlingerne.

1. Den nuværende direkte prisstøtte til fiskerne med henblik på at sikre disse en rimelig løn, vil muligvis ikke blive betragtet som forenelig med den fælles fiskeripolitikens princip om, at der ikke må ydes direkte nationale subsidier med konkurrencefordrejende virkning. Spørgsmålet bør drøftes med De europæiske Fællesskaber.
2. De forskellige statsstøtteordninger på andre områder foreslås ligeledes drøftet nærmere med De europæiske Fællesskaber med henblik på at søge afklaret, i hvilket omfang ordningerne kan opretholdes, og hvilke ordninger der eventuelt må modificeres eller omlægges til andre former for støtte. Umiddelbart skulle der være grund til at tro, at størstedelen af ordningerne kan opretholdes som led i en regional udviklingspolitik.
3. De færøske forsikringssekskabers eneret foreslås taget op til drøftelse med De europæiske Fællesskaber med henblik på at bevare ordningerne.
4. Det vil, som det fremgår af rapporten, være nødvendigt at søge enkelte andre spørgsmål afklaret med henblik på at afgøre, om der her består problemer, som bør indgå i forhandlingerne.

C. Interne forberedelser.

Med henblik på eventuel deltagelse i fællesmarkedet vil en række lovændringer og administrative tilpasninger blive nødvendige. Udvalget henstiller, at der på nedenstående områder tages de fornødne forberedende skridt i så henseende. Igangsættelsen af dette forberedende arbejde bør af hensyn til dets betydelige omfang ikke afvente resultatet af forhandlingerne.

1. Med hensyn til etableringsforpligtelserne foreslår udvalget, at der i givet fald tages skridt til udarbejdelse af en færøsk lov, der bemyndiger landsstyret til at gøre adgangen til erhvervsudøvelse inden for vigtige næringsgrene betinget af landsstyrets tilladelse. Loven bør

indeholde visse vejledende kriterier, som skal lægges til grund for landsstyrets afgørelser. Disse kriterier bør udformes således, at ansøgerens nationalitet ikke spiller nogen rolle, men at alene sådanne objektive omstændigheder som lokale og regionale forhold, herunder beskæftigelsesforhold, lægges til grund.

2. Med hensyn til Færøernes eventuelle deltagelse i De europæiske Fællesskabers toldunion foreslås det, at der snarest tages skridt til nedsættelse af et udvalg, som kan forberede den lovgivning, som i givet fald bliver nødvendig med henblik på gradvis overgang til toldunionens fælles ydre toldtarif. Det foreslås endvidere, at udvalget får til opgave at udarbejde de fornødne ændringer til de nuværende færøske afgiftslove med henblik på at omdanne indførselsafgifterne til interne afgifter. Endelig skal udvalget have til opgave at udarbejde en egentlig toldlov indeholdende de administrative bestemmelser vedrørende toldtariffens anvendelse.

3. Udvalget skal henstille, at der snarest tages skridt til at gennemgå den for Færøerne gældende lovgivning med henblik på at klarlægge, i hvilket omfang denne bør ændres på andre områder end de foran nævnte i tilfælde af, at Færøerne sammen med Danmark indtræder i De europæiske Fællesskaber.

4. Det foreslås endvidere, at landsstyret snarest indleder overvejelser af, hvilke krav til omfang af og struktur i den færøske administration, deltagelse i De europæiske Fællesskaber vil rejse. I denne forbindelse bør det med de danske myndigheder drøftes, hvorledes man bedst tilgodeser færøske interesser i at være tilstrækkeligt repræsenteret i drøftelser i De europæiske Fællesskabers institutioner af spørgsmål af særlig interesse for Færøerne.

D. Formen for Færøernes eventuelle forbindelse med fællesmarkedet.

Der foreligger to principielle muligheder med hensyn til formen for Færøernes forbindelse med De europæiske

Fællesskaber i tilfælde af, at man fra færøsk side efter forhandlingerne ønsker en sådan forbindelse:

- a. Deltagelse sammen med Danmark, d.v.s. medlemskab med de undtagelser eller særordninger, som kan opnås under forhandlingerne.
- b. En anden form for tilknytning, f.eks. "associering", hvis indhold helt vil bero på, hvad der i så fald måtte kunne opnås under forhandlingerne.

Der er efter udvalgets opfattelse hverken behov eller mulighed for på nuværende tidspunkt at tage stilling til, hvilken af disse to muligheder man fra et færøsk synspunkt i givet fald bør foretrække. Det afgørende er, at forhandlingerne i begge tilfælde må omfatte de samme spørgsmål, og at forhandlingsoplægget derfor ikke på forhånd bør udelukke den ene eller den anden mulighed.

Dette fører til, at der på indeværende tidspunkt alene skal tages stilling til

- om forhandlinger m.v. skal indledes og
- om disse forhandlinger m.v. skal omfatte de i nærværende rapport beskrevne spørgsmål med henblik på opnåelse af de foreslåede konkrete løsninger.

Udvalget indstiller:

at hjemmestyret godkender, at der snarest fra dansk side med fornøden færøsk repræsentation indledes forhandlinger med De europæiske Fællesskaber med henblik på at opnå løsninger på de i rapporten omhandlede problemer efter de angivne retningslinier.

Fortolkningen af Rom-traktatens art. 227.

1. Denne artikel fastlægger i sin nuværende udformning traktatens anvendelsesområde for så vidt angår de oprindelige 6 medlemslande. Artiklen er opbygget således, at det i stk. 1 anføres, at den gælder for de 6 medlemslande betegnet ved deres officielle benævnelser. Stk. 2 indeholder en opregning af de dele af traktaten, der skal gælde for Algeriet og de franske oversøiske departementer. I stk. 3 bestemmes det, at visse oversøiske lande og territorier, som anføres i traktatens bilag IV skal have stilling som associerede i henhold til traktatens afsnit IV. Ifølge stk. 4 skal traktaten finde almindelig anvendelse med hensyn til europæiske territorier, for hvis udenrigsanliggender et medlemsland er ansvarlig.

Art. 227 tager således udelukkende sigte på de nuværende 6 medlemslande og på territorier m.v. med tilknytning til disse lande, og den er udformet specielt under hensyntagen til disse landes og territoriers særlige situation på tidspunktet for traktatens vedtagelse. Efter en normal fortolkning kan derfor ingen af dens bestemmelser på forhånd have nogen direkte betydning for den retsstilling, der skal tillægges nye medlemslande og territorier m.v. med tilknytning til disse. De pågældende bestemmelser kan følgelig heller ikke med rette siges at udgøre nogen formel hindring for, at der ved et nyt medlemslands optagelse tillægges dette eller en del af dette en retsstilling, som ikke stemmer med det i art. 227 fastlagte system.

2. Systemet i art. 227 kan derimod tænkes at få en indirekte betydning for nye medlemslande og territorier m.v. med tilknytning til disse, såfremt man fra fællesmarkedets side ønsker at lægge dette system til grund ved nye med-

lemmers optagelse, enten således at artikel 227 ændres i fornødent omfang i forbindelse med nye medlemmers optagelse, eller således at art. 227's system lægges til grund også for det tilfælde, at en anden formel fremgangsmåde benyttes. Udtalelser fra embedsmænd i Kommissionen tyder på, at det foreløbig er tanken, at systemet fra art. 227 skal følges i forholdet til nye medlemslande.

3. Udgangspunktet for en juridisk argumentation må da formentlig være, at bestemmelsen i art. 227, stk. 4, tager sigte på tre konkrete tilfælde, nemlig Monaco, Andorra og San Marino, således som det fremgår af de foreliggende kommentarer til traktaten. Det karakteristiske for disse tilfælde er, at det drejer sig om territorier, der har en særlig statsretlig stilling, som i visse henseender er ensbetydende med formel uafhængighed, men som dog indebærer, at en anden stat (Frankrig, henholdsvis Italien) varetager de udenrigske anliggender. Når ordet "europæisk" benyttes til at karakterisere dem, er det for at stille dem i modsætning til de stater eller territorier i andre verdensdele, der ved traktatens undertegnelse var protektorater af nogen medlemsstat.

Det afgørende er, at art. 227, stk. 4, handler om territorier, der ikke i forfatningsretlig henseende er integrerende dele af nogen medlemsstat, specielt Frankrig og Italien. Dele af en medlemsstat, hvad enten disse dele er beliggende i Europa eller udenfor Europa, omfattes af art. 227, stk. 1, medmindre andet udtrykkeligt bestemmes. Artiklens stk. 2 og 3 indeholder sådanne afvigende bestemmelser, og det samme er tilfældet med Protokollen om traktatens anvendelse på de ikke-europæiske dele af Kongeriget Nederlandene. Netop denne protokols ordlyd belyser rækkevidden af art. 227, idet det siges at "par dérogation à l'article 227" tillades det Kongeriget Nederlandene at ratificere traktaten alene for Kongeriget i Europa og Ny Guinea. Hvis de oversøiske dele af Kongeriget (Surinam og Nederlandske Antiller) allerede var undtaget fra art. 227,

—

stk. 1 i kraft af en modsætningsslutning fra stk. 4, ville det ikke have været nødvendigt at skabe særlig hjemmel for, at de skulle kunne holdes udenfor virkningerne af Hollands ratifikation, således som sket ved protokollen.

4. Hvis art. 227 skal tilpasses til Danmarks optagelse som medlem, må det ske ved, at der i stk. 1 indføjes ordene "Kongeriget Danmark". Dette vil have den virkning, at medlemskabet kommer til at omfatte alle bestanddele af det danske rige, nemlig Danmark, Færøerne og Grønland, medmindre andet bestemmes, enten efter modellen i stk. 2 for de franske oversøiske departementer, eller efter modellen i protokollen om de ikke europæiske dele af Kongeriget Nederlandene.

5. Færøerne har siden 1849 været en ligeberettiget del af det danske rige.

Efter folkerettens almindelige grundsetninger gælder en traktat for hver enkelt deltagerstat med hensyn til hele dens territorium, medmindre andet fremgår af traktaten eller er fastslået på anden måde, jfr. art. 29 i Wiener-konvention af 1969 om traktater.

I overensstemmelse hermed har det traditionelt været den danske regerings standpunkt, at de af Danmark afsluttede traktater med fremmede lande gælder for alle dele af det danske rige, herunder Færøerne, medmindre det modsatte utvetydigt fremgår af deres indhold.

Økonomi- og handelsminister P. Nyboe Andersens tale på det første møde mellem De europæiske Fællesskaber og de fire kandidatlande i Luxembourg den 30. juni 1970

Hr. Præsident,

I maj 1967 vedtog Folketinget en bemyndigelse til regeringen om at genoptage forhandlingerne om dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber sammen med Storbritannien.

Ved samme lejlighed udtrykte Folketinget forventningen om, at også de øvrige skandinaviske lande løser deres samarbejdsforhold med De europæiske Fællesskaber.

Det er på dette grundlag, at jeg i dag på den danske regerings vegne fremlægger vore synspunkter vedrørende den store opgave, som ligger foran os: at tilvejebringe rammerne for det europæiske samarbejde i de kommende årtier. Der påhviler os et tungt ansvar for, at dette problem nu finder en rimelig og dermed en varig løsning. Min regering er rede til under de kommende forhandlinger at bidrage konstruktivt til tilvejebringelsen af en sådan løsning.

Fra Fællesskabernes side har man opstillet tre hovedbetingelser for medlemskab.

For det første, at de ansøgende lande accepterer de europæiske traktater og de senere truffne beslutninger.

For det andet, at de ansøgende lande accepterer

planerne for Fællesskabernes videre udvikling, og for det tredje, at de ansøgende lande accepterer traktaternes politiske mål.

Danmark er rede til at godkende traktaterne og de senere trufne beslutninger. I denne forbindelse går jeg ud fra, at Fællesskaberne vil erindre, at traktaterne og de senere beslutninger er resultatet af mange og lange forhandlinger, der uundgåeligt har været præget af de seks landes særlige forhold og ønsker på forhandlingstidspunktet. Efterhånden føler selv de nuværende medlemslande et behov for at supplere traktaterne med nye aftaler og beslutninger. Når vi alligevel erklærer os rede til at acceptere Fællesskabernes nuværende aftalemæssige grundlag, er det for det første, fordi vi finder, at de afgrænsede principper er rigtige, og for det andet fordi vi ønsker at bidrage til et positivt resultat af de forestående forhandlinger. Heri ligger ikke, at vi finder, at alle bestemmelser i traktaterne er lige rimelige eller hensigtsmæssige, og vi håber, at Fællesskaberne udnytter de foreliggende muligheder for at tage hensyn til de særlige problemer, som tilpasningen til traktatkomplekset uundgåeligt skaber for Danmark.

Danmark er ligeledes rede til at acceptere planerne for Fællesskabernes videre udvikling, som vi mener vil kunne bevare den europæiske integrations dynamiske karakter. En yderligere udbygning af samarbejdet på det monetære, økonomiske, industrielle og teknologiske område vil efter dansk opfattelse være væsentlige elementer heri.

i betragtning af disse spørgsmåls vidtrækkende betydning ønsker vi i forhandlingsperioden at kræfte planernes nærmere konkretisering med fællesskaberne. En sådan mulighed er allerede tilvejebragt på det teknologiske område, der er en vigtig del af det industripolitiske samarbejde. Vi håber, at der snart kan findes passende former for kræftelse af de monetære og økonomiske problemer samt fiskeripolitikken. Tre af ansegerlandene er som bekendt blandt Vesteuropas største fiskerinationer, og den fælles fiskeripolitik bør udformes med hensyntagen til deres oeltagelse i fællesskaberne.

Danmark er endelig rede til at acceptere fællesskabstraktaternes politiske mål. De foreløbige forslag vedrørende politisk samarbejde, der er skitseret af og under udenrigsministrerne nedsatte arbejdsgruppe i overensstemmelse med beslutningen i Haag-kommuniqueets paragraf 15 er ligeledes acceptable for Danmark. Vi har bemærket os, at det er hensigten, at dette samarbejde skal finde sted uden for fællesskabsinstitutionerne. Vi ser et sådant politisk samarbejde som en naturlig og nødvendig konsekvens af den vidtgående integration, der er gennemført eller planlagt inden for rammerne af traktaterne på andre områder.

Lige så vel som vi fra dansk side finder det naturligt og nødvendigt at acceptere det europæiske samarbejde i dets fulde "dybde", finder vi det naturligt og nødvendigt, at det europæiske samarbejde omfatter den største mulige geografiske bredde. Jeg tænker her i første række

på de nordiske lande. Denne gruppe på fem lande, hvoraf som bekendt kun Danmark og Norge i denne omgang anmoder om medlemskab, er på pragmatisk grundlag nået frem til et samarbejde, der på mange områder som f.eks. arbejdsmarked, socialforsikring, lovharmonisering, undervisning, kulturelle spørgsmål er mere vidtgående end det eksisterende samarbejde inden for Fællesskaberne. Den danske regering ønsker at fremme en fortsættelse og videreudbygning af det nordiske samarbejde, og vi håber og venter, at Fællesskaberne er enig i, at dette er ikke alene en naturlig politik for et nordisk land, men også en politik, der vil tjene fælles europæiske interesser.

Der er mellem EFTA-landene i de forløbne ti år etableret et samarbejde af vidtrækkende betydning. Det er den danske regerings håb, at de nuværende medlemmer af De europæiske Fællesskaber, de fire ansøgende lande og de øvrige EFTA-lande vil vise vilje til at finde løsninger, som sigter mod et nyt og styrket europæisk fællesskab, og som samtidig viderefører de betydelige resultater af europæisk samarbejde inden for EFTA og mellem de nordiske lande. Det vil være af afgørende betydning for et udvidet Fællesskabs fremtid, at det bliver centrum i en bred og stabil europæisk løsning, som omfatter alle de europæiske lande, som er villige til at deltage. De bør inddrages i samarbejde med Fællesskaberne i så vid udstrækning, som det er praktisk muligt under opbydelse af fantasi og politisk vilje og fremsyn fra alle sider. I mandskab har vi ikke fuldført vor opgave, og væsentlige dele af det europæiske problem vil fortsat være uløst.

Den danske regering har givet udtryk for, at vi alt taget i betragtning ikke ønsker nogen overgangsperiode og er rede til at påtage os de fulde forpligtelser ved medlemskab straks fra udvidelsestraktaternes ratifikation. Baggrunden for dette standpunkt er den enkle, at Danmark nu i mere end ti år har båret en efter vor mening uforholdsmæssig stor del af ulemperne ved den økonomiske splittelse i Europa, især som følge af skadevirkningerne på vor traditionelle landbrugseksport. Disse vanskeligheder har tvunget os til at fremskynde en strukturel omlægning af vor eksport med stigende vægt på industriprodukter. De vanskelige afsetningsvilkår for landbrugsvarer og de store investeringer nødvendiggjort af den hastige industrialisering har ført til betalingsbalancevanskeligheder og betydelig kapitalimport. Uanset at danske landmænd er yderst effektive producenter, hverken kan eller bør den igangværende strukturomlægning standses. Det vilde imidlertid betyde en væsentlig reduktion af vore vanskeligheder, hvis den fælles landbrugspolitik allerede umiddelbart efter ratifikationen fik fuld virkning for de udvidede fællesskaber.

Imidlertid er vi klar over, at andre ansøgerlande ønsker at få en overgangsperiode, og fællesskaberne er indstillet på dette. Vi må derfor acceptere, at forhandlingerne kan resultere i en overgangsperiode. Til gengæld finder vi det rimeligt, at vore forhandlingspartnere er enige i, at en del af opgaven i forbindelse med at udforme betingelserne for en overgangsperiode bør være at undgå, at den får urimelige konsekvenser for et land,

som ikke har noget ønske om, interesse i, endsige ansvar for en sådan periode, der muligvis skal gennemføres for alle ansøgerlandene.

Hr. Præsident, jeg har nævnt de tilpasninger, som Danmark i lighed med de andre ansøgerlande må igennem i forbindelse med vor indtræden i De europæiske Fællesskaber. Jeg kunne uden større vanskelighed opregne en lang liste over problemer, som melder sig i denne sammenhæng. Det skal jeg afstå fra. Det er min regerings bestemte hensigt at begrænse vore forhandlingsproblemer til et minimum af væsentlige spørgsmål.

Samtidig vil jeg dog gerne allerede nu meddele, at vi på en række områder har behov for med Fællesskaberne at opklare tvivlsspørgsmål med hensyn til den rette fortolkning af de mange bestemmelser og beslutninger, ligesom vi ønsker at få opklaret, hvorledes vi på den for begge parter mest praktiske måde kan gennemføre de ændringer af dansk lovgivning og administration, som nødvendiggøres af vort medlemskab.

De to nævnte grupper af spørgsmål - forhandlingsemnerne og opklaringsemnerne - udgør tilsammen substansen af det, som Danmark ønsker at drøfte med Fællesskaberne. De er nærmere omtalt i et P.M., som i dag vil blive overgivet til Fællesskaberne og de øvrige kandidatlande. Ved denne lejlighed skal jeg kun kort berøre den første gruppe, forhandlingsproblemerne. Disse forhandlinger kan ifølge vor opfattelse begrænses til nogle få hovedemner.

1. Toldunionen.

Vi forudser ikke alvorlige problemer som resultat af Danmarks deltagelse i toldunionen. Vi er enige i, at den første tilnærmelse til den fælles ydre toldtarif og den første interne toldnedsættelse bør være væsentlig. Vi ønsker, at tilnærmelsen til den fælles ydre toldtarif ikke sker i hurtigere tempo end afviklingen af de interne toldskranker. Danmark må endvidere i lyset af resultatet af forhandlingerne som helhed, herunder overgangsperiodens udformning, forbeholde sig adgang til at gøre brug af Rom-traktatens artikler om toldkontingenter for visse varer. Endelig er der visse praktiske detaljer i forbindelse med gennemførelsen af toldunionen, som vi ønsker at drøfte.

2. Udformningen af overgangsordninger i landbrugssektoren.

Såfremt det måtte vise sig nødvendig med en overgangsperiode, er de danske hovedsynspunkter, at

den bør være så kort som mulig;

den bør indledes straks ved tiltrædelsestraktatens ikrafttrædelse med en væsentlig tilnærmelse til Fællesskabernes prisniveauer på linie med den første tilnærmelse på toldområdet;

de nye medlemslande straks fra tiltrædelsen bør nyde godt af en fællesskabspræferenc;

der bør være parallelitet mellem de voksende fordele, der opnås under overgangsperioden, og det bidrag, som betales på overgangsperiodens forskellige trin til

-EEOGA;

etableringsforpligtelserne på landbrugsområdet tidligst bør træde i kraft ved overgangsperiodens udløb, og endelig

spørgsmålet om afviklingen af Danmarks nuværende rettigheder på det britiske marked i henhold til dansk-britiske aftaler bør vurderes i lyset af overgangsordningernes øvrige indhold og være et emne, som bør drøftes mellem Storbritannien, Fællesskaberne og Danmark.

Naturligvis er Danmark afgørende interesseret i den fortsatte udvikling af den fælles landbrugspolitik, herunder det strukturelle samarbejde. Vi ser derfor gerne, at vi får lejlighed til på passende tidspunkter at gøre os bekendt med Fællesskabernes planer og at fremføre vore synspunkter.

3. Det økonomiske og monetære samarbejde.

Jeg har tidligere omtalt vort ønske om at deltage i drøftelser om dette samarbejde, og jeg skal derfor her blot nævne et enkelt aspekt, liberaliseringen af kapitalbevægelser. Det er muligt, at Danmark i lyset af sin betalingsbalancesituation må anmode om, at en overgangsperiode på landbrugsområdet ledsages af en overgangsordning også med hensyn til liberaliseringen af kapitalbevægelser.

4. Færøerne og Grønland.

Disse to områder har på grund af de naturgivne forhold problemer, som gør det nødvendigt med Fællesskaberne at drøfte mulighederne for at opnå særordninger

ad modum de arrangementer, som man er enedes om at anvende over for de nuværende medlemslandes oversøiske territorier. Vi forestiller os ikke en associering af Færøerne og Grønland, men en løsning inden for rammerne af Danmarks medlemskab. Den danske regering har allerede anmodet Fællesskaberne om foreløbige opklarende drøftelser med henblik herpå. De to områders problemer er af marginal betydning, set fra Fællesskabernes synspunkt, men deres løsning er af afgørende betydning for befolkningen i Grønland og på Færøerne, som kun udgør omkring 40.000 indbyggere i hvert område.

5. Institutioner.

Den danske regering forudsor ikke særlige problemer, såfremt forhandlingerne herom foregår på grundlag af det i Fællesskabernes Ministerråd drøftede forslag. Min regering erkender, at et udvidet og styrket fællesskab kræver effektive institutioner. Vi anser det endvidere for vigtigt, at Det europæiske Parlament tildeles en stadig mere betydende rolle.

Hvad angår Danmarks bidrag til de fælles fonds og vort medlemskab af CECA og EURATOM skal jeg begrænse mig til at henvise til de problemer, der er nævnt i det danske memorandum.

6. Endelig må en række mindre spørgsmål tages i betragtning. Et enkelt eksempel er det nordiske arbejdsmarked, som vi ønsker at bevare sideløbende med forpligtelserne i henhold til Fællesskabets regler på dette felt.

Hr. Præsident, når Danmark og Fællesskaberne mødes påny, vil vi komme tilbage til de synspunkter, som De på Fællesskabernes vegne har fremført i dag.

Med hensyn til proceduren i de forestående forhandlinger er den danske holdning fleksibel. Jeg vil kun gøre nogle få bemærkninger om det, der kaldes "parallelitet" i ansøgerlandenes forhandlinger. Vi har med tilfredshed noteret os Rådets beslutning om, at forhandlingerne skal starte samtidigt, slutte samtidigt og så vidt muligt føres parallelt. For Danmark betyder parallelitet ikke nødvendigvis det samme antal møder eller møder på samme datoer for alle ansøgerlandene. For os er det centrale i paralleliteten for det første, at problemer, der er af fælles interesse for flere ansøgerlande, ikke anses for løst, før de har været genstand for substansdrøftelser med alle interesserede lande. Visse nærmere definerede områder i forhandlingerne bør der således være enighed om ikke at færdigforhandle med noget enkelt land, uden at andre interesserede lande får en fair chance for at få taget passende hensyn til deres interesser. For Danmarks vedkommende betragter vi overgangsperiodens længde på landbrugsområdet, de finansielle arrangementer, institutionerne, fiskeripolitikken og drøftelserne om nye samarbejdsfelter, i første række den monetære og økonomiske union, som spørgsmål, der nødvendiggør samlede løsninger. Rimelige løsninger på sådanne spørgsmål vil kun kunne findes, hvis de behandles som en helhed og ikke som separate bilaterale problemer. Løsningerne på de enkelte

substansproblemer bør ses i sammenhæng som hovedelementer i det kompromis, som bør blive forhandlingernes slutresultat.

For det andet indebærer parallelitetens ønsket, at alle kandidatlande bør gives chancen for, at deres forhandlinger kan gøre fremskridt i lige så høj grad som andre landes, således at det bliver muligt, at alle forhandlingerne på ethvert tidspunkt befinder sig på nogenlunde samme "level of completion". Herved vil man lettest kunne sikre, at ensartede, men uafhængige problemer finder ensartede løsninger over for alle forhandlende lande. Vi lægger ligeledes vægt på, at forhandlingerne organiseres således, at de for forhandlingerne ansvarlige repræsentanter for Fællesskaberne får det fornødne samlede overblik over forhandlingerne med alle fire lande.

Vi håber, at forhandlingerne vil kunne afsluttes i løbet af en kort periode og på en sådan måde, at Fællesskabernes fortsatte udvikling ikke forsinkes. Vi håber, at drøftelserne om fremtidens problemer vil blive fortsat, og at de kommende medlemslande vil kunne bidrage til positive resultater.

Hr. Præsident, vi håber alle, at dette møde er indledningen til en proces, som vil blive af historisk betydning for Europa. Resultatet af de forhandlinger, som i dag indledes, vil afgøre, om Europa vil fremstå som et harmonisk hele, opbygget under hensyntagen til de kulturelt og historisk betingede forskelle i levevis og indstilling, som efter min mening er en del af

Europas rigdom og noget, som det må være en fælles opgave at bevare også i integrationsprocessen. Jeg er overbevist om, at kandidatlandene har værdifulde bidrag at yde i denne forbindelse. Evnen til at finde løsninger, der tager hensyn til den nationale baggrund og egenart, vil være af afgørende betydning for vore befolkningers og omverdenens holdning til det udvidede europæiske fællesskab. Kun gennem et større kendskab til de enkelte europæiske landes nationale baggrund og egenart vil man kunne sikre den fulde forståelse mellem de europæiske folk og opnå den brede tilslutning til Fællesskabernes virke, som er så betydningsfuld for deres fremtidige udvikling.

Vi håber derfor, at Fællesskaberne i deres videre planer vil finde mulighed for at tage nye opgaver op, der kan bidrage til at sikre opfyldelsen af dette mål, f.eks. et udvidet samarbejde på sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle områder. Det er af afgørende betydning, at sådanne nye opgaver udformes således, at de appellerer til den kommende generation. Her ligger en værdig udfordring for et europæisk fællesskab, som ønsker at leve op til sit ambitiøse navn og at bevare sin dynamik og sin tiltrækningskraft over for kommende generationer.

P.M.

Danmarks forhandlinger

med

De europæiske Fællesskaber

De spørgsmål, som Danmark ønsker at drøfte med De europæiske Fællesskaber falder i to grupper:

- A) De problemer, som må indgå i forhandlingerne med Fællesskaberne;
- B) De spørgsmål, som kræver opklarende drøftelser med Fællesskabernes myndigheder med hensyn til forståelsen og gennemførelsen af Fællesskabernes bestemmelser.

I det følgende gennemgås de vigtigste spørgsmål inden for grupperne A) og B). Opregningen er ikke udtømmende og spørgsmål fra gruppe B) kan tænkes overført til gruppe A) som følge af de opklarende drøftelser.

Den fælles fiskeripolitik er ikke omtalt, da der ikke hidtil er vedtaget beslutninger herom. Danmark ønsker, at kandidatlandene får adgang til at fremsætte deres kommentarer til denne politik, når tiden er inde.

A) Forhandlingsspørgsmål.

— 1. Toldunionen.

- a) Danmark er enig med De europæiske Fællesskaber i,

at en overgangsperiode for kandidatlandenes indpasning i den fælles landbrugspolitik må forudsætte, at der gennemføres en overgangsperiode af samme længde og med samme tilpasningstakt for industriens deltagelse i toldunionen.

For Danmark vil antagelse af fællestariffens toldsatser over for tredielande betyde, at færdigvarettoldsatserne på visse varer må nedsættes, medens en del råvarer og halvfabrikata, som for øjeblikket er toldfri, vil blive belagt med told. Danmarks tilpasning til den ydre toldtarif bør ikke ske hurtigere end den interne toldafvikling, i første række for at undgå omkostningsforøgelser gennem forhøjelse af tolden på råvarer og halvfabrikata, inden man opnår forbedrede afsætningsforhold gennem den interne toldafvikling.

b) I lys af forhandlingerne med de øvrige kandidatlande og det danske forhandlingsresultat som helhed forbeholder den danske regering sig at gøre brug af Rom-traktatens artikler om opnåelse af toldkontingenter for visse varer.

c) En række praktiske spørgsmål må aftales, i første række følgende:

- Basistolden for den indre og ydre toldtilnærmelse. Fra dansk side finder man det hensigtsmæssigt, at den fastsættes som de pr. 1. januar 1972 efter Kennedy-runden gældende toldsatser;

- Basistolden for varer, der i dag i kraft af særlige bestemmelser indføres toldfrit eller med nedsat told i Danmark, bør fastsættes til nul, respektive den nedsatte sats;

- Muligheden for at yde toldgodtgørelse for materialer anvendt i eksporterede varer i overgangsperioden;

- Behandlingen af EFTA-varer, der i en overgangsperiode er indført toldfrit i et nyt medlemsland og i uforarbejdet stand eller forarbejdet stand udføres til et andet medlemsland i De europæiske Fællesskaber.

2. Den fælles landbrugspolitik.

Danmarks principielle synspunkt er, at Danmarks indtræden i forpligtelser og rettigheder i henhold til den fælles landbrugspolitik bør ske uden overgangsordninger straks fra ikrafttrædelsen af en traktat om dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber.

Såfremt forhandlingerne med andre lande gør det nødvendigt at gennemføre en overgangsordning også for de øvrige kandidatlande, har man følgende danske synspunkter herom:

a) Man accepterer i princippet Fællesskabernes forslag om, at den fælles landbrugspolitik mekanismer skal anvendes af de nye medlemslande straks fra overgangsperiodens begyndelse, og at kandidatlandene i overgangsperioden gradvist skal antage de fælles priser for landbrugsvarer i Fællesskaberne.

b) Man ønsker, at overgangsperioden skal være så kort som mulig. Man har fra dansk side ikke lagt sig fast på noget bestemt antal år. Man finder dog, at en overgangsperiode på 5 år vil indebære en sådan forsinkelse i opnåelsen af de fordele, Danmark som betydelig landbrugsproducent må forvente af deltagelsen i den fælles

landbrugspolitik, at det vil kunne gøre Danmarks tilpasning til samarbejdet i almindelighed mere vanskelig.

c) Man ønsker derfor, at den første tilnærmelse til fællesmarkedets prisniveauer bliver så substantiel som muligt. Man foreslår, at de nye medlemslande ved den første tilnærmelse reducerer forskellen mellem deres priser og de fælles priser med $1/3$, at en ny tilnærmelse på $1/3$ finder sted midt i overgangsperioden, og at de fælles priser anvendes fra overgangsperiodens ophør.

d) Udgangspunktet for pristilnærmelsen må være søgerlandenes interne priser ved traktatens ikrafttrædelse eller i en repræsentativ periode forud for denne. Under særlige hjemmemarkedsordninger er der fastsat priser for mejeriprodukter og minimumspriser for oksekød, svinekød, æg og fjerkrækød, der sælges i Danmark. Priserne for de to trediedele af landbrugsproduktionen, der eksporteres, svinger med verdensmarkedspriserne, der som helhed ligger på et lavere niveau end hjemmemarkedspriserne. For korn er der aftalt priser, der ligger over verdensmarkedspriseniveauet. Importen af animalske produkter er begrænset ved kvantitative importrestriktioner og af korn ved et importafgiftssystem. Det vil være u hensigtsmæssigt at gennemføre visse prissænkninger på det danske hjemmemarked i overgangsperiodens første fase og derefter senere foretage prisforhøjelser. Den første pristilpasning til Melleskabernes prisniveauer bør derfor være så substantiel, at prisniveauet for hele produktionen

mindst hæves til hjemmemarkedsprisniveauet, jfr. c).

e) Den gradvise tilnærmelse af de nye medlemslandes priser til de fælles priser nødvendiggør en udligning af prisforskellene mellem det udvidede fællesskabs medlemslande indbyrdes og mellem de nye medlemslande og verdensmarkedet ved hjælp af særlige afgifter og tilskud. Den danske regering forudsætter, at der fra overgangsordningernes ikrafttræden etableres en præference inden for det udvidede fællesskab, og at afgifter og tilskud fastsættes ikke-diskriminatorisk. Hvis præferencen ikke fastsættes tilstrækkelig højt, vil det kunne blive vanskeligt at opheve de nugældende kvantitative importbegrænsninger i Danmark.

f) For varer, hvor Fællesskabets beskyttelse alene har form af told, bør der åbnes nye medlemslande, som for disse varer opretholder kvantitative restriktioner, adgang til gradvis afskaffelse af restriktionerne efter regler analoge med Rom-traktatens art. 33.

g) Danmarks bidrag til FEOGA bør svare til de fordele, som Danmark opnår ved den gradvise deltagelse i den fælles landbrugspolitik.

h) Priserne på landbrugsjord og landbrugsejendomme vil først tilpasse sig de højere landbrugspriser i fællesmarkedet efter en overgangsperiodes udløb. Danmark ønsker derfor, at etableringsforpligtelserne i landbrugssektoren tidligst træder i kraft ved overgangsperiodens udløb.

i) Afviklingen af Danmarks nuværende fortrinsstilling på det britiske marked for visse varer i henhold til dansk-britiske aftaler må vurderes i lys af overgangsordningernes øvrige indhold. Spørgsmålet bør drøftes mellem Danmark, Fællesskaberne og Storbritannien. Danmark bør ikke stilles ringere end under den nuværende smørvotering i Storbritannien. Overgangsordningen må udformes således, at Danmark i det mindste sikres mulighed for at bevare sin afsætning.

3. Danmarks bidrag til Fællesskabernes budget.

Danmarks bidrag i en overgangsperiode for den fælles landbrugspolitik bør fastsættes på baggrund af vore rettigheder under vilkårene i overgangsarrangementerne. Fordelingen af bidragene mellem de nuværende seks medlemslande under de nugældende finansieringsbestemmelser bør efter den danske regerings opfattelse være udgangspunktet for fastsættelsen af de nye medlemslandes bidrag.

I perioden indtil 1978, hvor fællesmarkedet fuldt ud opnår "egne indtægter", bør vore bidragsandele ikke fastsættes højere, end de ville have været, såfremt Danmark havde været medlem af Fællesskaberne fra starten.

4. Det økonomiske og monetære samarbejde.

Danmark er interesseret i at fremme samarbejdet om disse spørgsmål. Danmark ønsker lejlighed til at deltage i udformningen af samarbejdet om økonomiske og monetære spørgsmål, såfremt der skal træffes beslutninger her-

om i forhandlingsperioden.

Den danske landbrugseksport, der endnu i 1950'erne udgjorde over halvdelen af den samlede danske eksport, har i 1960'erne været stærkt hæmmet af De europæiske Fællesskabers importpolitik over for landbrugsvarer fra tredjelande. I samme periode er industrieksporten udvidet meget kraftigt, men den stagnerende landbrugseksport og behovet for import af råvarer til den ekspanderende industri har medført underskud på betalingsbalancen.

Det er den danske regerings målsætning, at dette underskud skal bringes til ophør. Der føres med dette mål for øje en stram penge- og finanspolitik, og der er gennemført reformer med sigte på at fremme opsparingen og opnå en fastere styring af økonomien. Dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber vil betyde, at de senere års diskrimination mod den danske landbrugseksport til Fællesskabets medlemslande vil bortfalde, hvilket vil forøge mulighederne for at tilvejebringe fornøden ligevægt på betalingsbalancen. På denne baggrund vil Danmark være rustet til at kunne indgå i et snævrere samarbejde om økonomiske og monetære spørgsmål.

Såfremt fordelene ved fuldt medlemskab udskydes ved beslutning om en overgangsperiode på landbrugsområdet, er det dog muligt, at Danmark må anmode om en gradvis tilnærmelse til Fællesskabernes forpligtelser med hensyn til liberalisering af kapitalbevægelser. Det drejer sig i første række om adgangen til indad- og udadgående porteføljeinvesteringer.

Den hidtidige afvikling inden for rammerne af OECD af danske restriktioner for betalinger til og fra udlandet er ikke tilstrækkelig til at opfylde kravene i henhold til de i Fællesskaberne gældende bestemmelser. Under den nuværende betalingsbalancesituation skønner man det ikke fra dansk side hensigtsmæssigt at påbegynde en yderligere gradvis liberalisering i den nærmeste fremtid. De seneste års udvikling har imidlertid vist, at forholdene på disse områder er meget omskiftelige, og man mener derfor fra dansk side, at man først under forhandlingerne og i lys af disses samlede resultat kan tage stilling til dette spørgsmål.

5. Færøerne og Grønland.

Færøernes og Grønlands tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber rejser i første række problemer på følgende områder:

- a) Fiskeripolitikken;
- b) Den generelle økonomiske udvikling;
- c) Etablering og statsstøtte.

Med hensyn til fiskeripolitikken er det afgørende punkt adgangen til fiskeriterritoriet, som ønskes forbeholdt den lokale befolkning, som er henvist til fiskeri som næsten eneste mulige erhverv.

De to områders almindelige økonomiske udvikling er præget af bestræbelser på at opbygge en industri, som endnu i adskillige år vanskeligt vil kunne klare sig i konkurrencen i et stort marked. Der må både af denne grund og som led i Danmarks sociale og regionale politik for de to områder skabes grundlag for fortsat dansk statsstøtte.

Etableringsproblemerne opstår i første række på

fiskeindustriens område, men også de særlige befolkningsmæssige og geografiske forhold rejser problemer.

Et generelt problem er de to områders delvise selvstyre og deres begrænsede administrative ressourcer, som i alt fald i de nærmeste år må forudses at ville rejse praktiske vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen af fællesskabsvedtagelser på visse områder.

Før der indledes drøftelser med de færøske og grønlandske myndigheder, vil det være nødvendigt, at man fra dansk side sammen med Fællesskaberne opnår klarhed over, hvorledes disse problemer praktisk kan løses. Med henblik herpå har den danske regering anmodet Fællesskaberne om foreløbige eksplorerende drøftelser mellem danske embedsmænd og Fællesskabernes organer og har fremlagt et memorandum, som mere detaljeret beskriver de nævnte problemer.

6. EURATOM og CECA.

Medlemskab af CECA vil ikke frembyde særlige problemer for Danmark.

De væsentligste spørgsmål i forbindelse med dansk medlemskab af EURATOM er følgende:

- a) Man har fra dansk side bemærket sig, at størrelsen af det bidrag, Danmark i givet fald skal erlægge for at opnå adgang til de hidtil opnåede resultater af EURATOM-samarbejdet, vil afhænge af, i hvilket omfang man i Danmark vil være i stand til at drage fordel af disse resultater.

b) Danmark har ligesom flere af de nuværende medlemslande under traktaten om ikke-spredning af kernevåben forpligtet sig til at indgå en kontroloverenskomst med IAEA. Fra dansk side har man forstået, at det er hensigten at indgå en kontroloverenskomst mellem EURATOM og IAEA. En sådan overenskomst ville løse problemet såvel for Danmark som for de andre kandidatlande, der er i samme situation som Danmark.

c) Danmark har indgået bilaterale aftaler med en række ikke-EC-lande. Desuden findes der en række samarbejdsprojekter mellem de nordiske lande. Danmark ønsker at drøfte bevarelsen af det eksisterende samarbejde på dette område med de Seks.

7. Institutionerne.

Fra dansk side har man ikke behov for at fremsætte særlige ønsker på dette område, såfremt forhandlingerne foregår på grundlag af de i Ministerrådet drøftede forslag om de nye landes indpasning i institutionerne.

8. Andre spørgsmål.

I denne gruppe er der bl.a. tale om følgende spørgsmål:

a) Videreførelsen af det frie nordiske arbejdsmarked. Fra dansk side mener man ikke, bevarelsen af det nordiske arbejdsmarked frembyder noget problem, med mindre De europæiske Fællesskabers nuværende regler kræver, at arbejdstagere fra andre medlemslande skal have en absolut for-

trinsstilling med hensyn til arbejdsanvisning over for arbejdstagere fra tredielande.

I betragtning af situationen på det europæiske arbejdsmarked og den betydelige efterspørgsel efter arbejdstagere fra lande uden for området, går man fra dansk side ud fra, at dette spørgsmål af begrænset praktisk rækkevidde kan finde en tilfredsstillende løsning.

b) På en række områder må der finde forhandlinger sted med henblik på at gøre De europæiske Fællesskabers bestemmelser anvendelige på et større antal medlemslande. Dette gælder f.eks. antallet af fællesskabskvoter for vognmænds adgang til fri kørsel i det udvidede fællesmarked og produktionskvoter for dyrkning af sukker.

c) Endvidere må der forhandles om Danmarks indtræden i de associeringsaftaler og handelsaftaler, som De europæiske Fællesskaber har indgået med en række tredielande, og om justeringen af de toldkvoter, som Fællesskaberne agter at yde til udviklingslandene.

B) Spørgsmål, hvor opklarende drøftelser er nødvendige.

Fra dansk side vil man i oktober 1970 fremlægge en oversigt over de vigtigste spørgsmål, der ønskes gjort til genstand for opklarende drøftelser. Som eksempler herpå nævnes:

- Fællesskabernes regler om social tryghed for vandrede arbejdstagere, som vil nødvendiggøre ændringer i den danske sociallovgivning.

- Tilpasning af en række danske love og bestemmelser, herunder koncessionsaftaler m.v., med henblik på at bringe dem i overensstemmelse med EØS-reglerne bør ske i lyset af en overgangsperiode for toldunionen og landbrugspolitikken.